

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam | Budapest, 1913 SZOMBAT augusztus 23. | 199-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KÖRUT 19. SZÁM

Boldog Albánia!

Budapest, augusztus 22.

A jövő történetírója kénytelen lesz megemlékezni egy országról, amely nem egy tekintetben szolgált rá a „boldog” elnevezésre. Albánia lesz ez az ország, amely ebben a pillanatban még nincs, de minden bizonynyal lesz. Mert Keleten és Nyugaton, Északon és Délen mindenhol összeverődik s harmóniába olvad a kiáltás: Albániának, mint önálló államnak meg kell születnie s minden tényezőnek össze kell fornia abban a törekvésben, hogy megteremtődjék. Ha pedig megszületik, ugyanazoknak a tényezőknél kell összefogniuk, hogy szilárd és meg nem ingatható fundamentumot kapjon, mely ellentánni tudjon az idők viharának.

Albánia tehát önálló és független állammá lesz és a legujabb hírek már arról szólnak, hogy önálló nemzeti jegybankot is fog kapni. Még nincs letéve államiségának alapköve; még most van keletkezéskorában, de annyi már most bizonyos, hogy önálló nemzeti bankja lesz s minden erre hivatott tényező siet segítségét nyújtani erre a célra. Albánia tehát, a boldog, már most, amikor államisége még sem alakult, tovább tart, följebb vitte, mint Magyarország, amelynek államisége régen kialakult s ezeréves múlt van mögötte. Jegybankunk

nincs, noha ez réges-régen a nemzeti álmok és vágyak közé tartozik. S amíg az a rendszer dominál majd Magyarországon, mely most hatalmon van, előrelátható, hogy ez a nemzeti ábránd csak ábránd marad és nem fog megvalósulni.

Más tekintetben is boldognak mondható, a még meg nem született és államiségében ki nem alakult Albánia. Az egész balkáni tűz, mintha csak azért gyult volna ki s mintha csak azért emésztett volna föl megszámlálhatlan emberéletet és javakat, hogy Albánia megszülethessen. Hasonlatos ahhoz a mitológiától elütő Phönixhez, amely nem a maga, hanem más országok hamvaiból kél ki pompásabban, mint amilyenről álmódott. Más országok égtek; Albánia kiszáll a tűzből.

Mi, akik a függetlenségi eszmék hívei vagyunk, nem tehetünk s nem is tesszünk kifogást az ellen, ha egy nép függetlenségre és önállóságra törekszik. Az is az örvendetes jelenségek közé tartozik, hogy a nép s annak vezető államférfiai minden eszközt megragadnak, hogy a népet önállóvá és függetlenné tegyék. S Európa készségét is üdvözölni kell, amelylyel ezt a törekvést támogatni akarja. De mégis önkéntelenül fölmerül a kérdés, hogy mivel és mennyivel vagyunk mi rosszabbak Albániánál, hogy a mi, erre vonatkozó törekvéseinket senki meg nem érti, senki

megérteni nem akarja, még saját államférfiaink sem, akik az ormon állnak.

S még idegenszerűbben érint minden magyart egy más körülmény is, mely szintén összeforrt kortörténetünkkel és szomorú világot vet közviszonyainkra. Az, hogy a megteremtendő albán nemzeti bankot három osztrák és három magyar bank fogja a szükséges kapitálissal ellátni és létfundamentumát megfelelő tőkével megalapozni. Osztrák és magyar pénzintézetek fognak össze, hogy az albánok nemzeti ábrándja megvalósuljon.

A gazdasági depresszió, amely alatt most a mi országunk népei sorvadnak és szenvednek, a leirhatlan nyomor és inség, amely egyre növekedőben van, nem tartja vissza a magyar kapitálist sem attól, hogy segítségére siessen az önállóságra törekvő Albániának. Valóban úgy fest a dolog, mintha körülbelül tíz hónapon át, mialatt a balkáni tűzvész tartott, perzselt és pusztított, csak azért estünk át leirhatlan megpróbáltatásokon, hogy Albánia önálló nemzeti államiséget és önálló bankot kapjon s magyar tőke is álljon rendelkezésre.

Nem viseltünk ugyan a szó betűszerint való értelmében háborút, de amit veszítettünk, miközben a balkáni népek hadakoztak s egymást ölték, legalább is fölért egy hadviseléssel s fölért egy veszített háborúval. A mozgósítás

A mi utcánkból

Írta: Kassák Lajos

(Utánnyomás tilos)

II.

A Visegrádi-utcában nagy csapat gyerekekkel találkozott, mikor azok a tévelygő poros figurát meglátták, örömmel odahagyták sártól hízott labdájukat és kérdősközdve az ismeretlen mellé szegődtek. Elsőbb betyáru kisánszkodtak vele s mikor már eléggé paprikásra boszantották, csufos hahotával az egyik házba kalauzolták.

Visszhangos, sötét berkaszárnya volt. A legtöbb lakásban már aludtak, ahol égett a lámpa, ott kisebb-nagyobb emberek hórühorgas szunyogoknak tűnve, gubbaszkodtak a krajczáros világosságban. A nyitva tartott ajtókon át nyekergő, beteg gyereksírás töltötte be az egész házat.

István a harmadik emeletig ment. Tramplicizmáiról leverte a port, kalapját már az ajtó előtt leemelte, benyitott az egyik lakásba.

A kalitka-konyhában félhomány volt. Vékony szál gyertya égett a falra huzva, alatta egy apró, elhízott, vörös képű asszony ült. Nagy, lédjt szemekkel meredt a belépőre.

— Zsidó! — gondolta István, de túltette magát ezen a kérdésen és alázatosan kezdett bele mondókájába.

— Úú-úgy? — ugrott föl a kis kövér. — Kvártély az van. Persze, hogy van! . . . Ha van ismerőse, csak szóljon annak is lelkem — hadarta az asszony és mélyen hajlongva beengedte Istvánt a szobába.

A földrepezítő augusztus fáradt nehézséggel ült be ebbe az örökké teli fészekbe,

Nappal a kültelki kávéház két csampás, verekedő pinczére, éjszakára pedig az állványokon dolgozó kőműveslányok laktak a szobában.

István egy székre ereszkedett, felszegen izgett-mozgott, megpróbált beszédbe elegyedni, de nem tudta, honnan kezdje a szót . . . Az asztal másik feléről négy égő szem szurt benne össze éhes vágyakozással. Ez szegénylősen arcába kergette a vért.

A lányok mosdani, fésülködni kezdtek és elsőbb csak egymás közt, majd lassan a legényt is belevéve, megeregett a beszéd. Kevés vártatva még két lány és a kövér asszonyka ura is bejött a szobába. A lompos, dagadt orru ember trágár utcai tréfákkal segített a lányoknak és azok mindjobban neki bátorodtak a játéknak. Körülölelték a legényt, czirógatással, csipkedéssel ugratták azt a hancurozásra.

— Pfüj, a dögök! — gondolta István és önkénytelenül megrázkódott.

A kvártélyadó nénike rosszalón bólogatott be a konyhából. Majd parancsolón ezt mondta:

— Aludni, aludni, lányok! Álmos a lelkescském is! — aztán hangosan bevágta az ajtót.

A lányok engedelmesen megjuhászodtak. Mintha egyszerre menémultak volna, elakadt a szavuk, az arcuk kicsattanásig pirosodott és nyúlós, elesavart mozdulatokkal hányták le magukról a sok gunyát. Elsőbb egyikük elköpte a lámpát, aztán okosan kiléptek a rongyos, utolsó szoknyából és fáradtan az ágyba dültek.

István fázósan, megvadítva gémberegett a helyére. Lázás, szép homlokát verte a veriték; kívánta a nyugvást, de a lányok mély, szaggatott horkolása és az elzárt nyáréjszaka

gerjedelmes forrósága kitörülte szeméből az álmod. Egész éjjel tehetetlenül hanykolódott, altatgatta magát és reggelre, mintha valami mángorló alul bujt volna elő: megégve, összetörve ment ki a telepre.

Lassan, ólmos nehézséggel multak fölülte az órák. Szótlan, ingerlékeny volt, szeretett volna a munkába temetkezni, de nem volt semmi olyan dolga, ahol megfeledezhetne magáról. Bugott az agya, az esti képek kísértettek benne, a kordé kemény ülése felrázta megszorított vért és örült, tarka víziók kergetőztek a szeme előtt.

Délben úgy tett, mintha beteg lenne, egy magányos gödörbe huzódott hűsölni . . . Hogy újra munkába állt, valamiért nagyon szegénylette magát és egész délután nem mert Szabadosra nézni.

Otthon fázósan, sápadtan üldögélt, került a lányok tekintetét s mintha a gyomrát rontotta volna el, savanyut kívánt és tehetetlenül habzsolta a vizet.

A harmadik nap estéjén, amint a munkát abbahagyta, egyenesen a kvártélyra sietett. Ugy gondolta, hogy korán ágyba buj s így nem bántja majd a lányok parázna játéka . . . De mesterkedése nem sikerült.

A mult éjszaka nagy verekedés, késelés, lövöldözés volt a kávéházban, reggel vizsgálattal tartott a rendőrség s büntetésül néhány napra az üzletet is becsukták. A gazdát és az egyik pinczért letartóztatták, a másik pinczér pedig munka nélkül otthon töltötte el az estét. Mikor István hazajött, már a lányok is mind együtt voltak és a pinczér költségére teli söröskancsók mellett dárídóztak.

— Hej, sohse halunk meg! — ordította a részeg pinczér és zsiros bőrszében hivalkodva rázta a sok összeharcsolt krajczárt.

megszámlálhatatlan milliókat nyelt el. A hadsereg élelmezése további megszámlálhatatlan milliókat. Ami nemzeti vagyton közben tönkrement és visszahozhatatlanul s menthetlenül elveszett, azt szintén nem számíthatják ki a matematikusok. S mindezt csak azért, hogy Albánia a balkáni tűz hamvaiból kikellessen és önálló nemzeti bankja legyen.

Mily kicsinynek, alantjárónak és tehetetlennek tünik föl ezzel szemben mindaz, ami Magyarországon s általában a monarchiában ment végbe az utóbbi években! Nem volt annyi providenciája külügyi képviselőtünknek, hogy megvárta, előrelátta, vagy csak sejtette is volna a Balkánon való bekövetkező eseményeket s a Szandzsák-ért a portának több, mint ötven milliót fizetett s annexióra megint megszámlálhatatlan milliókat áldozott, amikor pedig most a balkáni háboru lezajlása után, vagy a közben is, kényelmesebben és — ami ennél fontosabb — olcsóbban hajthatta volna végre az annexiót. Mennyivel több előrelátásuk, éles szemük és a jövőbe való pillantásuk volt a román vezető államférfiaknak, akik országuk népeinek nyugalma meg nem zavarták s meg sem mozdultak addig, amíg idejük el nem következett. S pénz és véráldozat nélkül tudtak területnagyságra szert tenni. Mindent megvalósítottak, amiről a román nemzet álmodott anélkül, hogy a népet a kimerülésig megterheltek, vagy vértüket megcsapolták volna.

Nekünk mindent, ha vérrel nem is, de legalább a végsőig kisajtott verítékekkel kell megfizetnünk. Amily tulságos és nagy sietségű s ennek folytán drága volt az annexió annak idejében, annyi javakat falt föl a balkáni háboru itt. S ha a zárszámadást elkészítenénk s mérleget csinálnánk, kitűnne, hogy semmi

más eredményt nem értünk el, csak azt, hogy Románia területnagyságban részesült s Albánia önálló nemzeti bankot is kap részben magyar pénzzel is.

Ez is kortörténetünkhöz tartozik. S vonjon le ebből következtetést mindenki a maga ítélőképessége szerint. A história föl fogja jegyezni, hogy Albánia boldogságra jutott a mi javaink és veritékünk árán.

Budapest, augusztus 22.

Justh Gyula Rabón. Joachimsthal-i üdüléséből ma érkezett meg Rabóra Justh Gyula, az egyesült függetlenségi és 48-as párt elnöke, hogy Szombaton résztvegyen fiának, Justh János országos képviselőnek esküvőjén. Justh Gyula az esküvő után Budapestre fog utazni, ahová este érkezik meg.

Elhalasztott főispáni beiktatás. Szekszárdról jelentik: Kovács-Sebestyén Endre főispán ünnepies beiktatását szeptember 9-ére halasztották.

Horvát sérelem? Zágrábból jelentik: A horvátok ismételt panaszokhoz, hogy a horvát helységnevekről szóló törvény még mindig nem nyert szentesítést és hogy a horvátországi vasúti álmások neve még mindig kettős és nem kizárólag horvát. Ujabb történet, hogy a Baranyát Eszékkel összekötő hídfőnél három évvel ezelőtt létesített vasúti állomást elnevezték „Dráva-híd — Dravski mont”-nak. Ez az elnevezés már három évvel ezelőtt az állomás megépítésekor szóba került, azonban az akkori horvát bán, Tomasič Miklós tiltakozott a kettős elnevezés ellen. Ez volt az oka, hogy az állomást elnevezés hiányában három éven át nem is vették használatba. Amikor a horvát képviselő legutóbb Tisza István gróf miniszterelnökkel tanácskoztak, szóba hozták ezen vasúti állomás ügyét is és ekkor tényleg Tisza István gróf közbelépésére a kereskedelemügyi miniszter utasította az eszéki forgalmi főnökséget, hogy a kettős jelzésű feliratot az állomáson, amellyel már akkor át akarták adni a forgalomnak, ne helyezték el. Miután azonban most már elkerülhetlenné vált az állomásépület használatba vétele, a pécsi üzletvezetőség, mely augusztus elsején kezdte meg működését, elrendelte a kettős felirat elhelyezését. Pinterovics Antal

eszéki képviselő és alpolgármester sürgős emlékiratot intézett Skerlecz Iván báró királyi biztoshoz, amelyben tiltakozik a kiegyezés ezen újabb megsértése ellen és sürgeti annak azonnali reparálását. A királyi biztos elleni merénylet folytán ez ügyben eddig még nem történt intézkedés.

A hágai interparlamentáris konferencia. Berzeviczy Albert v. b. t. t., az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának elnöke Budapestre érkezett, hogy személyesen érintkezék az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának azon tagjaival, akik a szeptember elején Hágában tartandó interparlamentáris konferencián résztvesznek. A magyar csoport tagjai Hágában szeptember másodikán Berzeviczy elnöklésével értekezletet tartanak. Ujabb jelentkezések elfogadása és felvilágosítások megadása céljából Dessauffy Arisztid tegnap Budapestre érkezett és a következő napokban a képviselőház háznyitól hivatalában a délelőtti órákban fog az interparlamentáris csoport tagjainak rendelkezésére állani.

Párisi nagykövetség a királynál. Ischlból jelentik, hogy gróf Szécheny Miklós párisi osztrák-magyar nagykövetet a király ma délelőtt egy óras kihallgatáson fogadta. A király villájában délután fél 3 órakor családi ebéd volt, amelyre gróf Szécheny és neje, valamint herceg Fürstenberg, a monarchia bukaresti követe és neje is hivatalosak voltak. Gróf Szécheny holnap este Bécsbe utazik, ahol találkozni fog gróf Berchtold külügyminiszterrel. Gróf Szécheny Bécsből Erdélybe fog utazni s ott tölti szabadságát. A nagykövet valószínűleg két hónapon belül ismét visszatér állomáshelyére. Ha felmerül a szüksége, gróf Szécheny a nemzeti közpénzügyi bizottság összeülése alkalmával jelen lesz Párisban.

A kultuszminiszter köszöntése. Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter a trencsényi árvászeknek Petrás Károly ny. árvászeki elnök, orsz. képviselő nevére, a Czelluloze Gyár Részvénytársaságnak Zsolnán a Vág völgyi Agrár-Részvénytársaságnak Zsolnán, a Vág völgyi Agrár- és a Zsolnai Takarékszövetkezetnek, a zsolnai áll. főreáliskola részére Alumneuma részére egyenként tett 1500 koronás, továbbá a Zsolnai Posztógyár R. T.-nak tett 1000 koronás, valamint Szalowszky Gyula v. b. t. t. trencsényi főispánnak, a Kassa-oderbergi vasúti részvénytársaságnak és Grün Gyula műépítésznek egyenként ugyancsak e célra tett 500 koronás adománváért köszönetét nyilvánította.

— Hej, sohse halunk meg! — rikoltották utána a lányok is esztelenül.

A roppant jókedvnek szűk lett a világos, kicsiny fészek, kinyitották az ablakokat és az össze-vissza kiáltott hangok bögve, rikoltva estek ki a sötét, mély udvarra.

— Igyon maga is, ne gubbaszkodjon, mint a kakadu!

— Nem szeretem a sört — mondta István a sarokból. — Igen keserű.

— No, lányok, proszít! — üvöltötte a pincér. — Öntetek abba a kakaduba is!

A lányok kortyogva ittak: egyikük dülöngélve István elé állt.

— Igyon, nem a maga pénzéből van!

— Nem szeretem.

— No, csak egy kicsit, gyűszűnyit, no! — könyörgött neki a lány.

István mosolyogva a korsó után nyult és ivott. Fenékiig kiitta a sört.

A pincér friss söröket hozatott.

A kövér háziasszony gyorsan szaladt le föl a sok lépcsőn, csak a konyhában tartott kevése pihenőt. A sarokban ingre, alsónadrágra velkőzve ült a férje. A szája hangtalanul kérődzött, a szeméi egy pontra meredve, szinte kilógni látszóttak nedves gödreikből. Rézveg volt, mint minden este lenni szokott.

— Add ide! — mordult az asszonyra, mikor az a konyhán át akart szökni.

— Iszen már nem látsz, tata! Ne igyál, tata . . .

— Csend!

Támolyogva fölállt, sorban megvámolta mindegyik poharat, aztán czuppogva, hörögve visszadobta magát a sámlira.

A szobában rohamosan nőtt a mámor, a hangok rekedten elcsuklódtak és sűrű dohányszag, italgőz takarta be az ingó alakokat.

Ejféli már rég elmúlt, mikor részegen, megbomolva, ágyba dültek.

Ez éjszaka után István minden reggel gyöngébben, betegében ment ki a telepre és napközben undorodva rándult meg a gyomra, ha az éjszakai képekre gondolt. A hét vége felé már görbülten, mely karikázott szemekkel ült a kordé deszkáján és irigykedve bámulta meg Szabados vakmerő játékát a lányokkal.

A szombati ebédidő a Dunánál érte a legényeket.

— Nem megyünk vissza ebéd előtt! — mondta Szabados. — Ezt úgy se fizeti meg a fene se.

Szénát vetettek a lovak elé: aztán ők is a partra hevertek enni. Mindketten lekváros kenyeret haraptak.

Szabados hanyat feküdt, tarisznyáját a feje alá dugta és féltve szőke bajuszát a lekvártól, nagyfontoskodva kóstolgotott a karéjba. Derűsen, gondtalanul az eget bámulta.

István ülve maradt az ebéd alatt, állát ferdén a bal térdére támasztotta úgy, hogy kényelmesen a szigetre látott. Kissé nyenczkedve forgatta szájában az édes kenyeret.

Csend volt. Az elevátor, mint valami óriás figyelő madár, mozdulatlanul állt a kavicsos parton. Csak a közeli malmok elvesző, tompa zümmögése hallatszott néha-néha . . .

István most minden átmenet nélkül ezt kérdezte:

— Ma lesz a fizetés, te?

Szabados lustán felkönyökölt, ezigaretjét sodort, rágyújtott s csak azután felelt:

— Mátá! . . . Aztán mért kérdezed olyan egyszerűen.

István hallgatott; homlokát törülgette szennyes ingujjával.

— Talán bizony jó áldomást készülsz csinálni?

— Nem azt, bizony! . . .

— Nem?

— Nem.

— Hm, nem . . .

Elhallgattak. István összegubbaszkodott, Szabados félkönyökről vastag kék füstöt ergetve, kavicsot dobált a vízbe. Ugy tett, mintha tetszene neki a víz szabályos gyűrűzése. De nem sokáig tudta szó nélkül kitartani. Furdalta pajtása viselkedése, újra beszédbe kezdett:

— Tudsz hivat hajítani?

— Nem próbáltam még.

— Hát próbálj!

— Nem akarok.

— Ej, hát mi a csuda ért, megmarhulál egészen? — mordult föl Szabados mérgesen. — Beteg vagy lán?

— Olyas valami! — gyűgyögte István. — Nagyon melegem van . . .

— Ez az! Mondtam én ezt! — röhögött fel Szabados jókedűen.

— Hát ezt miért mondd?

Szabados újra visszafeküdt a hátára. Kaplapját mélyen a szemébe húzta, hogy fejfájást ne kapjon az erős naptól. Aztán érzélgősen, elragadtatással beszélt:

— A lányok, testvér, ezt mind ők csinálják! . . . De hát nem is rossz dolog az, ha lányok után kívánczik az ember . . . Ez aztán ér valamit az életből, de a többi egy hajító fát se . . . Mindig csak dolgozni, aztán lekváros kenyeret zabálni.

— Én még sohse voltam úgy lányoknál.

— Hej, az istenfáját, pedig de pompás fatatok is akadnak néha.

István mozdulatlanul, nagy tenyerébe dülve ült hánykolódó, bőbeszédű pajtása mellett és röptiben már a szájából itta föl annak minden szavát. Szemeit fényesen tágra nyitotta gyors piros rángások futottak át meg át az

Tisza s a Désy-per tanui

— Mit akar a fináncz-kormány? —

A fiumei abszolútizmus

— Hírek a politika világából —

Budapest, augusztus 22.

Gróf Tisza István ma megint nyilatkozott. Ezúttal azt nyilatkozta, hogy nem nyilatkozik gróf Károlyi Imre válaszára, mert részéről tisztázottnak látja a kérdést és ezzel be is fejezi. Az ellenzék azonban, minthogy szintén tisztázottnak látja a kérdést, épp ez oknál fogva nem tekinti befejezettnek. Megvan egyébiránt a lezetősége annak, hogy Désy Zoltán, akinek a kárára esett volna, ha Tisza fondorkodásai sikerülnek, törvényadta jogánál fogva még bíróság elé fogja állítani Tisza Istvánt.

A mai napon Madarassy Gábor pénzügyi államtitkár nyilatkozott egy újságíró előtt a pénzügyminisztérium programjáról. Teleszky János pénzügyminiszter távollétében Madarassy államtitkár vezeti a minisztériumot és így az ő kijelentéseit egyértékűnek vehetjük a miniszter programjával. Ilyen körülmények között azonban meg kell állapítanunk, hogy annak a fokozottan felelősségteljes hivatalának, amelynek a jelenlegi viszonyok között a pénzügyi kormányzat meg kellene felelnie, még csak közelébe sem ér. Minden politikai pártállástól eltekintve, a legszigorúbb tárgyilagossággal kell megállapítanunk, hogy a pénzügyminisztérium programja öltetlen és hasznavehetetlen. A földgáz-kérdés az egyetlen, melylyel komolyan foglalkoznak, de fudjuk jól, hogy ez a megoldás távolról sem lesz a nagyközönség érdekében való. A földgáz-kérdésben, mint már az *Egyvetértés* számos cikkében kifejtette, nagy érdekelttsége van a Hitelbanknak, nem szükséges hát bővebben fejtegetni, hogy a megoldás nem a Hitelbank kárára fog végbemenni. A súlyos gaz-

arczán. Kissé közelebb csuszott a beszélőhöz s így szólt:

— De ilyesmivel könnyen megjárhat az ember! . . .

Szabados elhajította a sárga cigarettavéget, aztán kényelmesen egymás fölé rakta poros, kicserepedett lábait. Bamba, feldult volt az ábrázata és tetlen, jóízűen ásított.

— A ménkübe is járhat meg! . . . De-hogy járhat meg!

— Aztán te hová jársz?

— A Vigadóba!

— Hát ott mindig jut lány az embernek?

— De még milyenek! — mondta nagyot czuppantva Szabados és esentjait ropogtatva, lustán kinyújtózott.

— Elgyűsz este?

— István nem felelt.

Fölük jobbra, kattogva, nyikorogva működni kezdett az elevátor. A hajóról lármás, szorgalmas emberek munkára kiabáltak a legényeket.

Szabados káromkodva föltápáskodott.

— Egy óra, dolgozni köll! — aztán nevetve kérdezte: — Hát elgyűsz a fizetés után?

István halkán, leeresztett fejjel mondta: — Jó, elmegyek!

Egy ideig még szédelegtek, lustálkodtak: aztán mindketten fölültek az első kordé deszkájára és lassan, beszélgetve megindultak a telep felé.

István, tele kívánásokkal, nyugtalanul ült pajtása mellett: végig hallgatta, amit az beszélt, azután lelkesen ő is nyelvelni kezdett.

Víg volt, mámoros volt. Az éjszakai bübös gerjedelmekről mesélt a hosszú, unalmas fordulók alatt és késő estig egyszer se jutott eszébe ványadt, krumpliföldes faluja és ott-honhagyott édesanyja, szelid szeretője, akik csak őtet és a földet szeretik.

dosági viszonyok szanálására vonatkozó tervekről egyáltalán nem szólt az államtitkár, ahelyett azonban kijelentette, hogy a katonai szolgálatra berendelt kisiparosok adóját nem fogják elengedni!

Fiumében ideiglenesen csend van. Amde a vihar csak pihen, nem ült el egészen. A közeli őszi választások fogják majd megmutatni, milyen az a „rend“, amelyet Tiszáék ott lenn csináltak. Az őszi események fogják beigazolni, hogy Tisza diktátorkodása nemcsak ezt a veszedelmes kormányzatot, de a magyarságot fogja végleg meggyűlöltetni a fiumeiakkal.

Politikai híreink a következők:

Gróf Berchtold lemondása

A római és szentpétervári lapok után most a „Berliner Börsen-Courier“ hozza a hírt, hogy gróf Berchtold Lipót osztrák-magyar külügyminiszter kénytelen a lemondás gondolatával megbarátkozni. Ez a lap gróf Berchtold utódját lálalgtja, megemlíti, hogy a külügyministerségre gróf Tisza Istvánt is sokan jelölik és hozzáteszi, hogy ennek a jelölésnek van is valamelyes alapja, mert az egészen bizonyos, hogy Tisza nem sokáig tarthatja magát a magyar miniszterelnöki székben.

Bukarestből jelentik: A mai lapok Bécsből érkezett információk alapján azt a hírt közlik, hogy gróf Berchtold külügyminiszter a delegációk ülészése után távozik állásából és utóda herceg Fürstenberg, a jelenlegi bukaresti osztrák-magyar követ lesz, akinek legutóbbi audienciáját is közeli kineveztetésével hozzák összefüggésbe.

István nem felel Imrének

A „kedves István“ nem felel ismét a „kedves Imre“ tegnap megjelent újabb nyílt levelére, amelyben fentartja előbbi nyilatkozatának minden betűjét. Tisza miniszterelnök elhatározásáról a következő félhivatalos kommunikével értesítette a közvéleményt:

„Mint illetékes helyről jelentik, gróf Tisza István gróf Károlyi Imre utolsó nyilatkozatára nem fog válaszolni, mert a dolog lényegével most már meglehetősen tisztában lehet mindenki, aki a megjelent közleményeket figyelemmel összehasonlítja: a további részletkérdéseket pedig tovább fejtegetni nem kívánja.“

A félhivatalosnak igaza van. — a dolog lényegével meglehetősen tisztában vagyunk s esodálatosképpen azonban mégis kíváncsian lessük azokat a részleteket, amelyekről Tisza irtózik. Ezeket kellene a független bíróságnak kiderítenie.

Désy Tisza szerepéről

A Tisza—Pallavicini-affért politikai körökben nem tartják elintézettnak, még a párbaj után sem, s mint jeleztük, az ellenzék pert kíván a miniszterelnök ellen indítani. Ennek nyomán el is terjedt az a híresztelés, hogy Vázsonyi Vilmos irodájában készül már a följelentés Tisza István gróf ellen, hamis tanúzásra való rábírás miatt és hogy a följelentő az erre jogilag hivatott Désy Zoltán. A följelentés híre azonban — egvelőre legalább — korai. Désy maga sem tudja még, mitevő legyen, bevárja tehát a fejleményeket és csak később szándékozik határozni, de maga sem tartja az aktákat lezártak a lovagias eljárással.

— A tényállást — mondotta Désy — csupán a lapokból ismerem, addig tehát, amíg nem vagyok az ügy összes részleteibe beavatva, nem mondhatok se igent, se nemet. Egy ilyen vádemelés szép dolog, de nem szeretnék Lukács László sorsára jutni, várok tehát, amíg tisztában leszek az ügy minden részletével. A pör során hallottam ugyan, hogy gróf Tisza István befolyásolni akarta gróf Károlyi Imrét, de csak huszonötöd kézből és egyébként is már későn. Ha a Károlyi Imre tanuvallomása előtt jut tudomásomra a dolog, bizonyára olyan kérdéseket adtam volna fel Károlynak, hogy a tanu feleleteiből már akkor tisztázódott volna gróf Tisza István szerepe. Arról, hogy

más tanukkal is érintkezett-e gróf Tisza István, pozitív tudomásom nem volt. Azt sem tudtam, hogy mire czélzott Vázsonyi, amikor az Elek Pál-féle vallomást leplezte. Nem is sejtettem, hogy ki bírta rá Elek Pált a tények elhallgatására. Naponta együtt vagyok Vázsonyival, nem is tudnék már nélküle ellenni, de ebben a most felmerült tanúzási ügyben nem jutottunk még pozitív megállapodásra. Minden a fejleményektől függ.

A Désy—Lukács-pör rejtelmének egyik alapos ismerőjétől ma nyilatkozat jelent meg, amely többek között szól arról is, hogy Károlyi Imre gróf Széchenyi Lászlóék estélyén egy vallomásszöveget mutatott Tisza István grófnak, amelyet Károlynak a pör egyik tanúja adott át.

— Fölmerült a kérdés — ugymoní a nyilatkozó — hogy ki az a tanu, aki ezt a vallomásszöveget Károlynak átadta és ki az, aki neki ezt a szöveget csinálta? Gróf Károlyi Imrétől és gróf Tisza Istvántól el lehet várni, hogy megmondják, ki ez az ur?

Kinek csinálták a vallomásszöveget, az nevelők. A szöveg Elek Pál számára készült és Lukács László sajátkezűleg javított rajta. Kérdés most már ki csinálta a vallomásszöveget s kinek vagy kiknek megbízásából és tudtával?!

Désy Zoltán, aki most több napot a fővárosban töltött, ahol az Andrassy-párt alakításáról tanácskozott, ma este elutazott Marostordára, ahonnan csak szeptember hónapban tér vissza a fővárosba, hogy szeptember 17-én résztvevően az új 67-es párt formális megalakulásán.

Tisza Kálmán és Andrassy

Tisza Kálmán gróf munkapárti országgyűlési képviselőről a *Pesti Hirlap* vasárnap számában a név felemlítése nélkül ugyan, de úgy körülírva, hogy könnyen rá lehet ismerni Tisza Kálmán gróf személyére. — azt írta, hogy Tisza Kálmán gróf is elégedetlen Tisza István gróf politikájával, sőt kijelentette bátyjának, hogy a legkisebb erőszak ismétlődése esetén lemond mandátumáról és nyíltan csatlakozik Andrassyékhoz.

E közleménnyel kapcsolatosan Tisza Kálmán gróf az *Uisaa* szerkesztőjéhez Abonvról a következő levelet intézte:

„Igazán nem törődöm vele, ha egyik-másik újság jónak látja személyemmel foglalkozni, nem is jön ez rendszerint tudomásomra, mert jóízűen tiltja a személyes hajszákból és hazugságokból élő sajtótermékeket kezembe venni. Ha ez egyszer mégis felkérlek jelen nyilatkozatom szíves közlésére, teszem ezt azért, mert úgy látom, gróf Andrassy Gyula pártalakítási buzgalmában már annyira kifogott a gyengébbek megnyerésére való eszközökből, hogy még az olyan képtelen „szenzációs“ közlemény is napvilágot láthatott, minő a „Pesti Hirlap“ folyó hó 17-iki számában félre nem érthető módon rám vonatkozólag megjelent.“

Azok részére, akik ismernek, egészen felesleges volna most is nyilatkoznom, de a „gyengébbek“ kedvéért egész röviden kijelentem, hogy nemcsak teljes mértékben és minden részletben egyvetértve, legbensőbb meggyőződésemből követem bátyámat, de nem is tudnék oly körülményeket elképzelni, melyek között csatlakozhatnám gróf Andrassy jelenlegi irányához, mert az oly, szerintem politikának nem is nevezhető irányt, mely személyes gyűlölségből ered és abban is merül ki, magában véve perhorreszkálom s szegény, mindenfelől szorongatott nemzetünkre végzetesnek tartom.

E nyilatkozatommal is mostanáig kellett várom, míg t. i. bátyám és Pallavicini György őrgrof közötti lovagias ügy elintézését nyert s ezzel kapcsolatban azon meggyőződésemmek is kifejezést kell adnom, hogy végre lehetetlené kell tenni azt is, hogy az ország miniszterelnöke minduntalan „lovagostit“ legyen kénytelen játszani; utóvégre is más és ennél talán „némileg“ fontosabb ügyeknek elintézésére volna hivatva.“

Tisza Kálmán gróf fenti levelét telefonon felolvasták a Tiszadobon tartózkodó Andrassy Gyula grófnak, ki arról, ugyancsak telefonon, a következőképp nyilatkozott:

— Magától értetődik, hogy én sem vettem komolyan egy lapnak azt a híret, hogy Tisza Kálmán a munkapártot elhagyja és a most alakuló új párthoz csatlakozik. Megvallom őszintén, hogy nagyon természetesen találom, hogy testvéréhez ragaszkodik és nem is ambicionálom az ő megnyerését. Azt a megjegyzést, hogy engem a Tisza iránt való gyűlölet vezet, csak mosolylyal fogadhatom. Bárminő kiváló vagy bárminő nagy szerep iulhat Tisza egyénisé-

gének a politikai életben, arra nagyon is kicsi, hogy én politikai magatartásomat iránta érzett rokon- vagy ellenszenv által vezettessem.

A pénzügyminisztérium programja

Madarassy Gábor államtitkár ma hosszabb nyilatkozatot tett a pénzügyminisztérium munkatervéről. Az interjúban az államtitkár kijelentette, hogy a minisztérium kizárólag a földgáz kérdésével foglalkozik most, mely — szerinte — egyik legéletbevágóbb és legfontosabb aktuális kérdésünk. Minthogy továbbá a budget-évet áthelyezték és a költségvetési év ezután júliustól június végéig tart és így a jövő év első fele a költségvetés szempontjából csonka marad, törvényjavaslatot fognak előterjeszteni, hogy az 1914. év első felére a folyó év elmúlt első felének megfelelő költségvetési összeg szavaztassék meg. Az adótörvények revíziójáról szólván, kijelentette az államtitkár, hogy azok revíziójáról jelenleg szó sincs. Hogy mikor lesznek az új adótörvények életbeléptethetők, az ma még teljesen bizonytalan. Sem a hatálybalépítésére, sem a törvények esetleges módosítására vagy javítására vonatkozólag semmiféle elhatározás és intézkedés a pénzügyminisztériumban nem történt. Még nagyon rövid idő múlt el, mióta az adótörvények életbeléptetését elhalasztották s azok a súlyos indokok, amelyek jogosulttá tették az adótörvények életbe nem léptetését, még ma is fennállanak. Az általános gazdasági helyzet még ma is a lehető legszomorubb s így az adótörvények kérdése egyelőre nem aktuális. A balkán események következtében az államtitkár pénzügyi helyzetünk megszilárdulását reméli. Kijelentette továbbá, hogy az a terv, mely a katonai szolgáltatásra berendelt kisiparosok adójának elengedését célozta, nem fog megvalósulni. A városok hitel-igényeinek kielégítéséről szólván, úgy találta, hogy ez a kérdés most a gazdasági viszonyok válságos voltára való tekintettel egyáltalán meg nem oldható.

A fiumei kérdés

A fiumei háborúság valamennyire elült és a kedélyek ideiglenesen lecsillapodtak. A vihar, amit a határrendőrség felállítása és a delegáció felfüggesztése támasztott, elült. Csak hogy Fiumének többségben lévő autonomista pártja nem tudja elfelejteni a rapprezentancát, amely évtizedeken át simán és rendben vezette a város ügyeit és kézzel-lábbal tiltakozik az ellen, hogy Fiume ügyeit, közgazgatási teendőit, kizárólag és korlátlanul, gróf Wickenburg István kormányzó intézze. A kormányzó ma nyilatkozott, melyben reményének adott kifejezést, hogy a béke minél előbb helyre áll. Kijelentette, hogy az új választások csak összeszel fognak megejtetni. Békéltetési kísérletek azonban mindeztidig nem történtek.

Zanella Richárd, a fiumei olaszság vezetője már sokkal pesszimistikusabban itéli meg a helyzetet. A kormánykörök helytelen politikáját okolja azért, hogy az olasz és magyar társadalom egybeolvastása nem lehetséges.

A helyzetet a legszomorubbak, a leviasztalanabbnak tartja Zanella. Elpanaszolta, hogy egyenesen üldözik őket is, hogy lapját, a *Voce del Popolo*t ok nélkül napról-napra elkobozzák. Tiltakozott az ellen, hogy a fiumei autonomista párt nemzetellenes politikát folytatott volna.

KÜLFÖLD

A home-rule javaslat sorsa. Londonból jelentik: Ámbár a felsőház ismét elvetette a home-rule javaslatot, Vester tartományban mégis nagyban készülődnek már a törvény életbeléptetésére. London nacionalista képviselő kijelentette, hogy az ir-önkormányzatról szóló törvényt a király 1914. június 1-én fogja szentesíteni.

Az olasz királyi pár Nikitánál. Római jelentés szerint az olasz király és királyné a lausannei békekötés után Cettinjébe készült utazni, de kitört újra a háború és a látogatás elmaradt. Az udvarnál azt mondják, hogy Helena királyné szeptember közepén fogja meglátogatni atyját, Nikita királyt és Viktor Emánuel király is elkíséri. Az olasz királyi pár szeptember második felében Nápolyból indul a Trinacria-yacht fedélzetén Antivariba.

A Balkán

— Törökország még mindig ragaszkodik Drinápolyhoz — Oroszország kényszerítő akciója — A ratifikált békeszerződés —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 22.

A balkáni békeszerződéssel végleg megszüntnek látszott a balkáni krízis. Ez a hit azonban még mindig korai, mert amíg a hatalmaknak nem sikerül Törökországot nyugalomra bírni, mindaddig egy új balkáni bonyodalom fenyegeti Európát. Oroszország a preszió minden eszközével akar Törökországra hatni, de egyelőre eredménytelenül, mert a porta nem hajlandó lemondani Drinápolyról. Maj táviratainkat itt adjuk:

Törökország nem enged

London, augusztus 22. Az „Evening Standard” jelenti Kontantinápolyból: Az egyik hatalom itteni nagykövete a török külügyminisztériumban sürgette a török csapatoknak elkerülhetetlenül szükséges mielőbbi leszerelését, mire ezt a választ kapta:

— *Mi nem fogunk leszerelni mindaddig, míg Bulgária Drinápolyt és Tráciánát általunk való megszállását el nem ismeri.*

Konstantinápoly, augusztus 22. Enver bég Drinápolyból levelet intézett egy itteni laphoz és ebben a levélben a következőket írja:

— *A török sereg sohasem adja föl Drinápolyt, hanem az utolsó szál emberig védelmezni fogja.*

Drinápoly sorsa

Konstantinápoly, augusztus 22. A nagyvezér legutolsó szerdai kihallgatása alkalmával jelentette a szutánnak, hogy az összes török nagykövek jelentése szerint a hatalmak a drinápolyi kérdés gyors megoldását óhajtják. A hatalmaknak esetleg nem lenne kifogásuk az ellen sem, hogy Törökország tartsa meg Drinápolyt, de erre nézve Bulgáriával közvetlenül kell megegyeznie.

London, augusztus 22. A „Times” jelenti Konstantinápolyból: A hatalmak még egymás közt tárgyalnak Drinápolyról. Hír szerint Olaszország nem hajlandó a portánál teendő együttes előterjesztésben részt venni. Az esetre, ha a porta nem enged, a hatalmak Oroszországot fogják a Törökország elleni akcióra felkérni, melyben esetleg még egy vagy több hatalom is részt vesz.

Konstantinápoly, augusztus 22. Jól informált politikai körökben hire jár, hogy Törökország és Bulgária között Drinápoly kérdésének rendezése végelt megbeszélések folynak.

Dedeagacs kiürítése

Szaloniki, augusztus 22. Arra a hirre, hogy Görögország megegyezett Bulgáriával arra nézve, hogy Dedeagacsot átadja, a város görög lakosságán nagy rémület vett erőt. A kikötőben lévő négy gőzös tele van keresztény és török menekültekkel. A lakosság nagy része elhagyta a várost, csak a német és osztrák-magyar konzuli ügynökök maradtak a helyükön. A bankok sietnek készpénzüket és egyéb értékeiket biztonságba helyezni.

Szaloniki, augusztus 22. Feredsiknél a török csapatok bolgár komitácikkal harcolnak, Attól tartanak, hogy a bolgár bandák behatolnak Dedeagacsba.

Athén, augusztus 22. Az athéni távirati iroda fel van hatalmazva, a leghatározottabban tendenciózusnak és hazugnak minősíti néhány külföldi lap ama jelentését, hogy a tráciai görög hatóságok a törököket felszólították, hogy szállják meg azokat a helységeket, amelyeket a görög csapatok elhagynak, mindenekelőtt pedig Dedeagacs kikötővárosát. A görög kormány intézkedéseket tett, hogy a bukaresti szerződés értelmében Dedeagacs, Gümüldsina és Xanti kerületeit a görög

hadsereg mindjárt a bolgár hatóságok és a rendes bolgár csapatok megérkezése után kiürítsék. Bulgária kérésére azonban az említett helyiségek kiürítését a görög kormány augusztus 26-ig elhalasztotta.

Az orosz álláspont

Páris, augusztus 22. A *Matin* pétervári levelezője a pétervári politikai körökben állítólag uralkodó hangulatról a következőket írja:

Oroszország nem kapcsolta össze egymással a Maricza jobbspártjának a törökök által való kiürítése és Drinápoly visszaadása kérdését. Oroszország tudomására hozta Törökországnak azon megváltozhatatlan akaratát, hogy szigorú intézkedéseket fog alkalmazni avégett, hogy a bukaresti szerződés folytán Bulgáriának juttatott Aegéi tengerpart Bulgáriáé maradjon. Drinápolyra vonatkozólag megelégszik az orosz kormány egyelőre Törökország pénzügyi bojkottjával azon czélból, hogy Törökország és Bulgária között egy elfogadható arregementet segítsen elő. Oroszország a szövetséges Franciaországtól ezen bojkott leglojalisabb keresztülvitelét várja el. Oroszország tudja, hogy Törökország kísérleteket tesz bizonyos kisázsiai koncessziók pénzéért és hogy francia körökben nem minden megbánás és keserűség nélkül látják, hogy ezek a koncessziók pénzéért tételére és hogy a koncessziók más nemzetek kezébe kerülnek. Oroszország mindazonáltal meg van győződve róla, hogy Franciaország a finanziaális bojkott kérdésében vele tart mindaddig, míg Törökország a drinápolyi kérdést megoldotta. Az orosz kormány Drinápoly kiürítését követeli és hogy visszaadassék Bulgáriának. Oroszország közvéleményének nagy többsége kevessebbel is megelégedne.

Sassonov szabadságon

Páris, augusztus 22. Vichy fürdőhelyen Sassonov orosz külügyminiszter érkezését várják. Sassonov november közepéig marad ezen a francia fürdön és francia diplomáciai körökben ezt biztos jelül tekintik annak, hogy a drinápolyi kérdés nem fog európai bonyodalmakat okozni.

A pétervári nagykövet-változás

Pétervár, augusztus 22. Befejezett tény, hogy gróf Thurn-Walsassina osztrák-magyar nagykövet megváltik pétervári állomáshelyétől, de utóda még nincs kiszemelve. Sokat emlegettek a pétervári nagykövetségre Fürstenberg herceget, azonban ez a kombináció nem alapos.

A ratifikált szerződés

Szófia, augusztus 22. A ratifikált békeszerződéssel egy alkalmi futár Bukarestbe utazott.

A bolgárok leszereltek

Szófia, augusztus 22. A főhadiszállást tegnap felszabták és teendőit a hadügyminisztériumra ruházták át. A mozgósítás alkalmával tényleges szolgálatra behívott összes nem aktív liszteket visszahelyezték a tartalékba.

A görögök garázdálkodásai

Szófia, augusztus 22. A bolgár távirati iroda jelenti: Görög csapatok, amelyek a Bulgáriának megmaradó helységekből visszavonulnak, kényszerítik a lakosságot, hogy velük görög területeire kivándoroljanak. A görög csapatok irgalmatlanul elpusztítják a bolgárok egész vagyonát. Melnikben, amelyet a görögök fölgyjítottak, a bolgárokat tuszokul elhűrezolták.

Szófia, augusztus 22. A bolgár távirati iroda jelenti: Négy száz bolgár paraszt, akikkel a görögök Pikmankő és Bulgarkő bolgár falvakban rendezett mészérlés alkalmával megkíméltek, de azután Anatóliában városról városra hurczoltak, legutóbb Konstantinápolyba érkezett, ahonnan Prinkipo szigetre szállították őket tovább. A törökök görög menekülteknek akarták őket feltüntetni, akik bolgár exczesszusok áldozatai, ez a szándékuk azonban meghiusult azon, hogy a parasztok egy szót sem értenek görögül, Szopol város

lakosai a kormányhoz táviratot intéztek, a melyben tiltakoztak a rosszakaratu jelentések ellen, hogy a bulgáriai görögök üldöztetéseknek volnának kitéve és kijelentik, hogy a háboru egész ideje alatt *závartalanul folytathatják rendes foglalkozásukat.*

A bolgár kegyetlenkedések

Athén, augusztus 22. Az Athéni távirati iroda jelenti: A gümüldsinaí görög és muzulmán lakosság a szalonikii metropolita közvetítésével a nagyhatalmak államfőihöz feliratot intéztek, amelyben utalással azon kegyetlenkedésekre és üldözésekre, melyekben az embertelen bolgár kormányzás kilencz hónapja alatt vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül ki voltak téve, arra kéri az államfőket és kormányaikat, ne egyezzenek bele abba, hogy Gümüldsina lakossága ujból a szörnyű bolgár liga alá kerüljön.

Bizottság a kegyetlenkedések megvizsgálására

Páris, augusztus 22. *Carnegie* kezdeményezésére nemzetközi bizottság fog alakulni, hogy megvizsgálja a macedóniai és trácziai városokban az elkövetett kegyetlenkedéseket. A nemzetközi bizottság tagjairól *Constance des Destourneles* a következő tagokat ajánlja: Ausztria-Magyarország számára *Redlich* tanárt, az osztrák birodalmi tanács tagját, Németország számára *Paschkowsky* tanárt, a neves jogtudományi író, Franciaország képviselője *Godard* képviselő lesz, míg Angliát *Praileford* és Oroszországot *Miljukov* fogja képviselni. Az Egyesült-Államok részéről *Dutton* tanárt hívják meg a nemzetközi bizottságba, amely a legközelebbi napokban Belgrádon és Istipen át utazik Szalonikiba, onnan Tráczia megye és Konstantinápolyon keresztül Szófiába is elmegy.

Helyreállt a bolgár-szerb közlekedés

Szófia, augusztus 22. Miután a szerb kormány hajlandónak nyilatkozott a vasutak közlekedését helyreállítani, holnaptól kezdve naponként két vonat fog *Szófia* és *Belgrád* között közlekedni.

Belgrád, augusztus 22. Szerbia és Bulgária között holnaptól kezdve megnyílik a forgalom a szukovói határállomáson való átszállással.

EGYHÁZAK

(A román szeminaristák ügye.) *Mihályi* Viktor balázsfalvi görög-katholikus román érsek megkeresést intézett *Csernoch* János hercegprímáshoz, ama román szeminaristák érdekében, akik a budapesti központi papnevelő intézett ösztöndíjas növendékei. A múltban ugyanis sok surlódásra és összeütközésre szolgáltatott okot és alkalmat az a körülmény, hogy a román szeminaristák még magyar társaik jelenlétében is egymás között kizárólag a román nyelvet használták. Emiatt a központi szeminarium vezetősége indítva érezte magát arra, hogy a házirendet megszigorítsa és megkövetelje a szeminaristáktól, hogy ezt aláírják és hozzá alkalmazkodjanak. A román szeminaristák ebben jogaik korlátozását látták és ezért felkérték püspökeiket, járjanak közben az új házirend megváltoztatása érdekében, mert különben nem hajlandók a budapesti szeminariumba visszatérni. A görög-katholikus román püspökök tanácskoztak e kérdés felett és abban állapodtak meg, hogy a balázsfalvi érsek közvetlenül forduljon a hercegprímáshoz az új házirend megváltoztatása érdekében.

(Egyházkertületi közgyűlés.) A bánvai ág. hitv. evang. egyházkertület ez évi közgyűlése szeptember 11., 12. és 13-án lesz Budapesten a Deák-terti iskola dísztermében, dr. *Zsigmond* Jenő kerületi felügyelő és *Scholtz* Gusztáv püspök elnöklésével. Szeptember 11-én délelőtt 1/29 órakor a Deák-terti evangélikus templomban hálaadó gyűlést tartanak, amelyen *Sárkány* Béla pestmegyei főesperes és *Kecskeméthy* lelkész tartja az ünnepi szónoklatot.

(Lelkészválasztások.) A monostorpályi református egyház közfelkiáltással *Vara* Csongor püspökadányi segédlelkész, a berzéta-zörös-rudnai

református hármass egyház egyhangulag *Baraka* Lajos jablonczai lelkész és a surdi evangélikus gyülekezet *Kiss* József h. lelkész választotta meg szintén egyhangulag lelképásztorává.

A pólai ágyurobbanás

— Gróf Lanius meghalt —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 22.

A pólai ágyurobbanásról újabb rémes, megdöbbentő részletek érkeznek. Gróf *Lanius* ellentengernagy ma meghalt szörnyű sérülései következtében.

A király is részvétét fejezte ki a szörnyű katasztrófa felett, az olasz tengerészeti miniszter is részvétáviratot küldött Pólába. A pólai ágyurobbanásról a részletesebb és újabb tudósítást itt adjuk:

A sebesültek

A *Fremdenblatt* a katasztrófa okául azt mondja, hogy most új összetételű puskaport próbáltak ki. Az első kísérlet kifogástalanul sikerült, amikor azonban a tüzemester tizenöt lépésről meggyújtotta a második ágyu gyújtószinóját, a töltés idő előtt fölrobbant és habár a lövedék a csőben előre röpült, a robbanás szétvetette a háromszázöt milliméter kaliberű ágyu talpát és zárókészülékét.

A Skoda-művek főmérnöke, *Schill* József, jobb felsőkarját törte. Súlyosan sebesült meg *Gregori* Mihály tüzemester is. Ő a jobb mellén kapott életveszélyes nagy sebet. Megsebesültek még *Fortunand* *Diamarcis* tüzér, *Radalovic* János arzenáli segédmunkás, *Blasche* Ottó matróz és *Hosse* Ödön. A katasztrófa három áldozata *Sark* István (Spalato), *Cioko* Tamás (Spalato) és *Swornyak* Ede tengerész, aki horvátországi illetőségű. Csodálatos módon többen, akik a robbanás helyéhez közel állottak, teljesen sértetlenek maradtak. Így egy mérnök és egy munkás, aki a felrobbant ágyu közelében árkot ásott, semmi sérülést sem szenvedett. A robbanás óriási erejét mutatja, hogy a légnyomás egy ágyut eredeti helyétől tíz méternyire egy dombra lödített.

A két súlyosan megsebesült tüzér, *Diamarcis* és *Gregori* állapota szintén javult, de még mindig nagyon veszedelmes. *Schill* főmérnök állapota javult. A többi sebesült is valamivel jobban van.

Egy év leforgása alatt ez már a második katasztrófa, amelyet Skoda-féle ágyu okozott. Az első tavaly nyáron történt Örkényben, amikor is a felrobbant Skoda-ágyu öt derék közvitéznek a halálát okozta, sőt *Károly* *Albert* főherczeg elele is veszedelemben forgott.

A részvét

Pólai jelentés szerint *Paar* gróf lovassági tábornok, a király nevében a következő táviratot küldte a pólai tengerészeti parancsnoksághoz:

„Ófelsége, akit a tegnapi délelőtt a Saccordia lövőterén előfordult sajnálatos szerencsétlenség mélyen megrendített, biztosítja a tengerészeti parancsnokságot legmagasabb és mélyen érzett részvétéről a szerencsétlenségben és azon óhajának ad kifejezést, hogy haláluktalanul részletes jelentést nverjen, különösen *Lanius* gróf altengernagy és a többi sebesültek állapotáról.”

Millo ellentengernagy, olasz tengerészeti miniszter a következő táviratot küldte:

„A királyi tengerészet és a saját nevemben leglénkebb részvétemet fejezem ki Excellenciádnak azon nehéz, súlyos szerencsétlenség alkalomból, amely a cs. és kir. osztrák-magyar haditengerészetet a napokban érte.”

Haus tengernagy, tengerészeti parancsnok erre a következő válaszsürgönyvt küldte:

„Engedje meg Excellenciád, hogy a cs. és kir. haditengerészet köszönetét tolmácsoliam azokért a szavakért, amelyekkel Excellenciád a saját és a kitünő olasz haditengerészet részvétét kifejezte. Ezek a szavak szívünkben a köszönet és a szimpátia visszhangját keltették.”

Cumasso, a japáni katonai attasé a japáni császári haditengerészet nevében fejezte ki részvétét, továbbá részvétét fejezte ki a Skoda-művek nevében *Dirmöser* főmérnök is.

Dr. Weisskirchner polgármester *Haus* tengernagy tengerészeti parancsnokhoz a következő levelet intézte:

„Az a borzalmas szerencsétlenség, amely haditengerészetünket tegnap sújtotta, Bécs városának lakosságát a legnagyobb mértékben megrendítette. Kérem Excellenciádat, fogadja legmélyebb személynem részvétem, valamint Bécs város lakosságának legmélyebből fakadó együttérzésének kifejezését. Bátorodom továbbá Excellenciádhoz azt a tiszteletteljes kérelmet intézni, hogy a sorstól erősen

súított gróf *Lanius* ellentengernagynak Bécs város képviselőtestületének és lakosságának az őt ért szerencsétlenség fölött érzett legmélyebb sajnálatát közölni kegyeskedik.”

Lanius gróf halála

Pólai jelentés szerint gróf *Lanius* helyettes tengernagy állapota délután némileg javult, a szív működés is emelkedett valamivel. A király és *Ferencz Ferdinánd* trónörökös ma ismét táviratilag kérdezősködött a súlyosan megsebesült tengernagy felől, aki az esti órákban kiszenvedett. Holnap délután 5 órakor nagy katonai pompával fogják temetni a szerencsétlenül járt tengerészeket.

A robbanás oka

A robbanás okát még nem sikerült felderíteni, de egynemely körülmény tisztázva van. A felrobbant ágyu már évek óta van a lövöldében és ezen próbálják ki az újabb lövort. Gondosan el van zárva, csővében rendelleneségeket nem lehetett találni és az a löveg, amelyet a szerencsétlenség alkalmával használtak, füsttelen löporral volt töltve, amely ez évi gyártmány. A töltény nagy kezdősebességgel röpült ki a csőből, nem akad meg a rovatokban. Biztos, hogy a löveg töltőkamrájában abnormisan magas gáznyomás fejlődött ki. Az nincs kiderítve, hogy miért keletkezett a robbanás. A löpor modern összetételű és ezzel még sohasem történt baj, mert gyártási módja kitünően bevált. Az teljesen ki van zárva, hogy a löpor minősége volt a katasztrófa oka.

Önálló Albán Nemzeti Bank

Hej, hiába csak az albán —

Az a legény ám a talpán!

Mivelünk dehogy cserélne

E frissen sült kedves nemzet!

Hisz alig él egy fél éve

S már önálló bankot nemzet!

Irigyelünk öh albánok.

Bankpénzekkel maid albánok!

Pénzügvért, mely eddig pangott,

Csináltak egy saját bankot.

E hír minket bura hangol,

Ismét elesvén egy banktól.

De nem fog sokáig élni

Albánoknak új bankházuk.

Nem fogunk tétlen henvélni

És a bankot megkontrázzuk.

Albánia nincsen messzi.

Nem kell hosszú utra menni

Nem kell hozzá hősi páthosz

Leitni az Adriához.

Tengerpartján áll Valon?

Ott válik álmunk valóra.

S meglesz mit Széchenyi akart!

Láthatunk „tengerre magyar”!

De ha járunk ott több ízben

S mégis benn leszünk a vízben.

És hiába veszünk lapot

Néhány darab blankváltóra

És nem nverünk pénzalapot —

Átkos legven az az óra.

Melyben olv bank nverhet Iéket

Mely nekünk nem ad betétet.

Neve önálló-e azért

Ez új finom albán banknak.

Mert önálló és egyetlen

Névírásra a kegyetlen

Albánbankban mit sem adnak?

Egy aláírást, egy faczért

Valonában is megvetnek?

Miért fordítsunk hátat Pestnek?

Mert a bank csak úgy önálló,

Ha nem kell zsiráns, iótálló.

Szép iövöjü az a nemzet,

Mely kamatot sohasem szed

Ahol tárva a bankaitó

S éhen hal a végrehajtó. —

Amíg itt nem tart az albán.

Nem lesz legény ő se talpán!

Fakir.

TÁVIRATOK

A marokkói harcok

Páris, augusztus 22. A Havas-ügynökség jelentései Madridból: Tetuánból érkezett jelentések szerint az ellenség tegnap tüzelést kezdett a főhadiszállásra, miközben egy spanyol katonát megöltek, egyet megsebesítettek. Számos ellenséges csapatot, mely a síkságot megszállta, a tüzéség megsemmisített. A benszülöttektől származó értesülés szerint a vidéken tartózkodó összes törzsek el vannak határozva a küzdelemre. Rövid idő alatt általános támadás várható.

A kínai felkelés

Nanking, augusztus 22. A fölkelők egy vezére levelet intézett a német konzulátushoz, amelyben azt állítja, hogy a *Nanking előtt állomásozó Emden nevű német cirkáló rálőtt a fölkelőkre.* Az illető fölkelővezér azzal fenyegeti a konzulátust, hogy tüzelést fognak indítani az *Emden* cirkáló és a konzulátus épülete ellen. A konzul erre a cirkáló parancsnokával egyetértően választ irt a fölkelővezérnek, hogy az az állítás, mintha az *Emden* cirkáló rálőtt volna a fölkelőkre, valótlan és hogy protestál a fölkelők fenyegetései ellen. A Sarnhorst nevű cirkáló a cirkálóflotta vezérével a fedélzeten Nankingba hajózott.

UJDONSÁGOK

NAPIREND. Naptár. Szombat, augusztus 23. Róm. kath.: Denit Fülöp hv. — Prot.: Farkas. — Görög-orosz: augusztus 10. Lőrincz vt. — Zsidó: Ab 20. — A nap két reggel 5 óra 6 perczkor, nyugszik este 6 óra 58 perczkor. — A hold két este 9 óra 10 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 51 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — *Nyitvalevő muzeumok:* Nemzeti Muzeum ásványtára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Ráth Muzeum (Városligeti fasor) 10—4-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — *A Fővárosi Könyvtár* áthelyezés miatt zárva. — *Nyitvalevő képtárak:* Magyar Biedermyerek kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig, Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap, A Szépművészeti Muzeum modern képtára, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, nyitva 10—2-ig, Belépődíj nincs.

— **Időjárás.** Hazánkban tegnap főleg az ország keleti felében esett kisebb-nagyobb eső, melyvel helyenkint zivatarok is jártak. Legnagyobb (10—14 mm.) volt a csapadék mennyisége az Alföld északkeleti öblében, meg a máramarosi hegyek között (Nyíregyháza 44, Körösmező 30 mm.). Nagyobb csapadékot mértek még Czirkenicán (16), Ercsin (20), Egerben (22 mm.). Egyébként többnyire borult és enyhe idő uralkodott. A hőmérséklet többnyire kevéssel süllyedt, a maximum 29 C fok volt Orsován, a minimum 6 C fok Árvaváralján. *Jóslat:* Melegebb és tulnyomóan száraz idő várható.

— **Fejedelmi nász.** Schwarcauból (Alsó-Ausztria) jelentik, hogy *Mária Adelaida* luxemburgi nagyhercegnő tegnap anyjával hosszabb tartózkodásra a pármái hercegnéhez érkezett. Ez a látogatás, hír szerint, házassági tervvel áll összefüggésben.

— **Királyi kitüntetés olasz tiszteknek.** Bécsi jelentés szerint *Ferencz József* király a következő olasz katonatiszteket tüntette ki rendjelekkel: *Caneva* tábornoknak, a Szent István-rend nagykeresztjét, *Albrici* alezredest, katonai attachénak a Ferencz József-rend közép-keresztjéhez a csillagot, *Franchini-Stappa* kapitánynak a Ferencz József-rend tiszti keresztjét, *Dellachieza di Cervi* usco hadnagynak pedig a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. *Caneva* tábornok, aki még mindig Bécsben tartózkodik, legközelebb Ischlbe megy kihallgatásra a királyhoz, hogy személyesen köszönje meg a magas kitüntetést.

— **Királyi tanácsosság.** A király *Fodor Rezső* trencséntplizsi furdőorvosnak a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **A lebergi metropolita nagybeteg.** Római jelentés szerint gróf *Szeptický* rutén metropolita ott súlyosan megbetegedett.

— **Koburg Lujza hercegnő ügye.** Berlini jelentés szerint a Vossische Zeitung közli *Inhoffen* Valter dr.-nak egy nyilatkozatát *Koburg* Lujza hercegnőről. *Inhoffen* dr. tulajevően három nappal ezelőtt család miatt feljelentést tett Lujza hercegnő és *Mattasich* ellen a bécsi törvényszéken. *Inhoffen* dr. azt mondja:

— Mikor a hercegnővel megismerkedtem, *tapasztalatlan huszonhárom éves fiatal ember voltam.* Akkor felosztattam az istállót és el akartam adni három lovat és négy hintót. A hercegnő meg akarta venni és pedig váltóra. Én belementem az üzletbe. Alig adtam azonban oda a lovakat, a hercegnő hozzámjött és tízezer márka készpénzt kért tőlem kölcsön — mint mondá — a lovak éltetésére. Én odaadtam a kért összeget és csak később tudtam meg, hogy a hercegnő, mikor a lovakat tőlem átvette, rögtön el is alta. Nekem azt mondta, hogy a lovak magyarországi birtokán vannak. — Egy másik alkalommal, mikor pénzre volt szüksége, Vilmos császárnak egy hozzá intézett levelét mutatta, hogy így oszlassa el kétkedésemet. Azonkívül azzal is hitegetett, hogy rajtam kívül nincs más hitelezője és így sikerült nekem egész vagyonomat kiveselni. *Inhoffen* Valter dr. azt mondja, hogy Lujza hercegnőt *Mattasich* bírta rá a csalásra. A hercegnő berlini ügyvédje, *Treis* dr. kijelentette, hogy a hercegnő valamennyi tisztességes hitelezőjét, tehát *Inhoffen* dr-t is ki fogja elégíteni, mert két nőtestvérével együtt harmincz milliót fog örökölni *Eugénia* mexikói excsászárnétól. — *Bécsből* jelentik, hogy Lujza hercegnő az ellene beadott jelentést egy hónap megjelenő nyilatkozatában teljesen alaptalannak mondja. A feljelentés czéja nem más, minthogy őt a belga állammal való egvezsége kényszerítették.

— **A Szent Jobb.** A Szent Jobb augusztus 27-ig ki van téve a királyi palota Szent István templomában. Ez idő alatt mindennap reggel 8 órakor és 10 órakor misét tartanak, délután 5 órakor pedig szentbeszédet és utána litániát áldással. E hó 24-én, vasárnap reggel 8 órakor esendes mise, 11 órakor nagymise és délután 5 órakor szentbeszéd lesz, utána pedig litánia. Augusztus 27-én, szerdán reggel 8 órakor esendes mise, 10 órakor énekes nagymise lesz, mely után Te Deummal visszahelyezik a Szent Jobbot helyére és ezzel a Szent István ünnep ájtatosságai befejezést nyernek.

— **Előpatak fejedelmi vendégei.** Előpatakban, a festői szépségű székelvű fürdőnek, csütörtökön igen előkelő román vendégei voltak. Délelőtt 11 óra körül Brassó felől három elegáns gépkocsi robogott elő. Két idősebb, kilencz fiatalabb hölgy s egy öreg ur voltak az utasok, akiket a fürdő igazgatója mély tisztelettel fogadott. A vendégek körében hamar elterjedt a hír, hogy Erzsébet román hercegnő, a trónörökös leánya érkezett oda udvarhölgyeivel, továbbá *Majoresca* román miniszterelnök és felesége. A királyi vendégek a fürdőigazgató vezetésével mellett megtekintették a fürdőt, majd ebédhez ültek a nagy vendéglőben. A cigányzenekar *patlogó magyar* és melabus román nótákat játszott. A közönség érdeklődve nézte a szépséges román hölgyeket és az ősz miniszterelnököket, akinek nevét annvit emlegették mostanában a békelárgyalások kapcsán.

— **Klofac amerikai hívei.** Chicagói jelentés szerint most, mikor *Klofac* osztrák Reichsrat-képviselő az ottani szláv egyesületi házban előadást tartott az ausztriai politikai helyzetről kapcsolatosan a Balkán kérdéssel, *véres verekedés* támadt az egyes pártárvialatok hívei között. Az általános dulakodásban sokan megsebesültek. *Klofac* embereit az ellenkező véleményen levők *kiverték* a teremből. Egy részletesebb jelentés szerint a chikagói gyűlésen *Klofac* hívein kívül más szláv pártok is megjelentek. *Klofac* az ausztriai politikai helyzetről beszélt s amikor ezzel kapcsolatba hozta a legutóbbi balkáni eseményeket, a hallgatóság élénken tiltakozott. A képviselő beszéde után szözlásra emelkedett a *Narodny Glas* *Bornemissza* nevű szerkesztője és válaszolni akart *Klofac*nak. Ennek hívei azonban zajongani kezdtek, hogy megakadályozzák *Bornemissza* a beszéd elmondásában. A két tábor közt szóharc, majd verekedés támadt, melyben *söröskancsók és székek szolgáltatták az érveket.* Sok ember megsebesült, míg végre *Klofac* ellenfeleit erőszakkal eltávolították a teremből.

— **Nagy vasuti lopás.** Pétervári jelentés szerint a finn vasutak pályaudvarán a múlt éjjel 2 szekrényt, amelyben 70.000 rubel volt, feltörték. A tettesek, akik a pénzt elvitték, eddig nem kerültek kézre.

— **Heltai Ferencz végrendelete.** Dr. *Heltai* Ferencz végrendeletében foglaltakkal kapcsolatban közöljük, hogy a Vasúti és Közlekedési Közlöny tulajdonjogát már évekkel ezelőtt dr. *Szabolcsi* Antal vette meg az elhunyttól és a szerződés szerinti vételárát a maga teljes egészében ki is fizette. A tulajdon átruházási szerződésnek kötele, melyben a vételár kézhöz vétele is nyugtázva van, Kiss közjegyző előtt történt. A tulajdonjog átruházását annak idején az elhunyt a magyar vasutak igazgatói értekezletének is bejelentette és az értekezlet nemcsak jóváhagyta a tulajdon átruházását, de arról az elhunyt jogutódjával *Szabolcsi* Antallal közvetlenül új alapon létesített szerződéses megállapodásokat.

— **Uj koporsók a Habsburg-sírboltban.** Néhány nappal ezelőtt a bécsi kapuczinusok temploma előtt feltűnést keltett egy szállító kocsi, amelyről két kis rézkoporsót emeltek le és vitték be a királyi család sírboltjába. A két fémkoporsó a sírbolt két gyermekkoporsójának, amelyek az idők folyamán erősen megrongálódtak, burkolatú fog szolgálni. Hogy ki van abban a két koporsóban eltemetve, azt ma már aligha lehet megállapítani. Csak annyit tudnak, hogy az uralkodó család két kis ivadéka alussza bennük örök álmát, akik néhány évszázaddal ezelőtt — a dátum sem állapítható meg pontosan — csakhamar a születésük után meghaltak, még mielőtt nevet kaptak volna.

— **Mikor az érsek feledékeny.** Az egri zsidóság között napok óta nagy a keserűség, nem kisebb ut, mint az egri érsek sértette meg őket. Az történt ugyanis, hogy a király születésnapján, augusztus 18-án *Szmrecsányi* Lajos érsek régi szokás szerint díszebédet adott, a melyre hivatalosak voltak a polgári és katonai hatóságok és a felekezetek képviselői. Általános feltűnése azonban a *zsidó hitközség képviselői nem jelentek meg az ebédnél, mert nem kaptak meghívót.* Az érsek mellőzte őket. A dolog nagyon fájdalmasan érintette az egri zsidókat, mert amíg *Samassa* ült az érseki székben, a többi felekezethez hasonlóan meghívta a zsidókat is, s mikor *Szmrecsányi* kinevezésekor a hitközség üdvözölte az új érseket, ez válaszában kijelentette, hogy fenn akarja tartani a jó viszonyt, amelyben elődje a zsidósággal élt és most, amikor az első alkalom kinalkozott ennek a jó viszonynak erősítésére, az érsek kinosan megsértette őket. Pedig — mondják az egri zsidók — *Szmrecsányi* iörézt nekik közhítté, hogy az ország második főpapja, mert annak idején a zsidóság csaknem kivétel nélkül gróf *Zichy* Jánost, Eger mostani követét támogatta, aki mellett *Szmrecsányi* — akkor még püspök — is állást foglalt és *Zichy*, megválasztásáért, halálból exponálta magát *Szmrecsányi* koadiutorasága érdekében. A sérelem a zsidók között meglehetősen hangossá vált, úgy hogy a panaszkodás eljutott az érseki palotáig is, ahol bizony nem örülnek a kellemetlen esetnek. A titkári hivatal azt mondja, hogy véletlen műve az egész meghívottak közül *feledékenységéből* maradtak ki a zsidók és ők csak az ebédnél vették észre a mulasztást, amelyet azonban ekkor már nem lehetett jóvátenni.

— **A La Manche-esatorna alagutja.** Párisi jelentés szerint a francia északi vasutársaság főmérnöke kijelentette, hogy a *La Manche*-esatornán átívó alagutat a víz tükre alatt száz méterrel fogják építeni. Az északi vasutársaság és a mögötte álló pénzeszoport erre a czélra már négyszáz milliónyi tőkével rendelkezik.

— **Skerleczet megoperálták.** Zágrábi jelentés szerint ma délben a következő hivatalos értesítést adták ki báró *Skerlecz* királyi biztos állapotáról: „A beállott magas láz és a jobb felső kar beszűrődései folytán a betegot narkotikus állapotban dr. *Lumnitzer* tanár megoperálta, amennyiben a lőesatornát két oldalról megtágitotta. A beteg állapota a beavatkozás után kielégítő. Dr. *Lumnitzer*, aki *Unkelhäuser* osztályfőnök és báró *Skerlecz* édesanyja kívánságára érkezett Zágrabba, még ma visszatér Budapestre. A beteg ez idő szerint narkotikus állapotban alszik. Hőmérséklete 37.2 C.

— **A Vörös-kereszt egy missziója hazáérkezett.** A Belgrádban működő Magyar Vörös-kereszt misszió kedden éjjel visszaérkezett Budapestre. A misszió tagjait, mivel kolerás vidékekről jöttek, megérkezésük után azonnal fertőtlenítették és ötnapi vesztéző alá helyezték. A Szófiában állomásozó misszió visszaérkezésének ideje még nincs meghatározva.

— **A**
lában, Szl
koleraeset
két új ko
sen három
sában egy
kerabete
leramegbe
fordult elő
beteg van
újabb me
Itt össze
lushordozó
Lukában y
összes fer
tisztaságra
szigoruan
zák: Gor
dultak elő.
hall, egy
beteg is va
zás fordult

— **A n**
ország. 19
norvégek
máhol Haac
nagy szabású
ségek soroz
zalközi torn
ügymiszte
konzulaush
testedő egy
őket a részv
edő Egyesü
meg fogia t
dolgára von

— **Vezé**
különös és t
a *semmering*
főszállt a vo
kari százado
uralkodott és
laku élkező-k
asztalt foglal
kezdek. A
hangosabb le
kecsi többi
más diskurzu
a százados f
eredest. A m
de hiába ker
Erre a hátsó
léptek és me
használatában
maga után i
fizette ki a s
alezredes is
két katonatis
hadakozó tis
ringi állomás
parancsnoksá
rögtön megin

— **Szé**
versenven le
potában örv
szanatórium
világosítást
szógvulnak,
kevésbé ke
hét mulva
riumot.

— **Az U**
tük, hogy F
a hadügyi k
mos találma
nak nevezett
nagy távolsá
tudja robban
aknál robban
ával, amely
dön is kipró
deletére Hav
nagyobb löse
ezementtel é
közlemben, az
fel készüléké
tvült, mire a
luzett lőpor
hatás még a
volt tisztek a
Ulivi „F”-su
lésében nagy
nos, hogy a
keltettek a f
most élénk
mulmányait.

— **Egy**
Némethy Ján
egyik leggza
szobájába és
meghalt. Gy
rvilkos.

— **A kolera.** Szarajevóból jelentik: Tuzlában, Szlavinczében és Simin-Hanban újabb koleraeset nem fordult elő. Gornja-Tuzlában két új koleraeset fordult elő. Itt összesen három koleraeset van. Gracianica városában egy koleraeset konstatáltak. Itt két koleraeset van. Bosznisz-Samauban egy koleraeset és egy koleraeset fordult elő. Egy beteg meghalt. Itt négy koleraeset van és egy koleraeset. Brzskában öt újabb megbetegedés történt és egy haláleset. Itt összesen hét koleraeset van és két bacillushordozó, valamint egy lábadozó. Osztraliában nem történt újabb megbetegedés. Az összes fertőzött városokban a legszigorúbb tisztaságra ügyelnek és az élelmiszerforgalmat szigorúan ellenőrzik. Szarajevóból táviratozzák: Gornja-Tuzlában újabb koleraeset fordult elő. Samauban ma egy koleraeset meghalt, egy új esetet konstatáltak és egy gyanús beteg is van. Breskán két új eset és egy halálos fordult elő.

— **A norvégiek jubiláris ünnepe és Magyarországra.** 1914 május 30-ika és június 3-ika közt a norvégiek függetlenségük százéves fordulójára alkalmasan Haakon király fővédősége alatt kiállítás és nagyszabású ünnepségeket rendeznek. Ez ünnepségek sorozatában nagy szerepet játszanak a nemzetközi torna- és atletikai versenyek. A norvég külügyminiszter átírt a budapesti norvég királyi főkonzulához, hogy lépjen érintkezésbe a magyar testvér egyesületek szövetségével és szólítsa fel őket a részvételre. *Berzeviczy* Albert, a Magyar Testvér Egyesületek Szövetségének elnöke legközelebb meg fogja tenni a szükséges lépéseket a részvétel dolgára vonatkozólag.

— **Vezérkari tisztek titokzatos botránya.** Különös és titokzatos állér történt Szent István-napján a *semmering-glowitz* gyorsvonaton. *Mürzschlag*nál felszállt a vonatra egy vezérkari alezredes, egy vezérkari százados társaságában. A vonaton nagy hőség uralkodott és a két katonatiszt átvonult a nyitott ablaku étkező-kocsiba. Az ablak mellett egy kétszemélyes asztalt foglalt le a két tiszt és eszedesen beszélgetni kezdtek. A csendes beszélgetés azonban csakhamar hangosabb lett, utóbb pattogó lárma vá fajult, mire a kocsi többi utasai figyelni kezdték az esetet. A lárma diskurzust megfelelő gesztusok kísérték, míg végre a százados felállt és teljes erőből *areuz ütötte az alezredest.* A megtámadott katonatiszt oldalához kapott, de hiába kereste a kardját, mert azt a fülkében hagyta. Erre a hátsó zsebe felé nyúlt, mire az utasok közbeleptek és megakadályozták az alezredest a revolvere használatában. A százados erre kirohant a kocsiból, maga után intette a főpincézt és a másik kocsihoz szaladt ki a számlát, majd visszavonult a fülkéjébe. Az alezredes is fizetett és ő is elvonult a harszterrről. A két katonatiszt *Semmering*en kiszállt a vonatból. A hadakozó tisztek neveit senki sem tudja. A *semmering* állomás főnöke táviratban értesítette a bécsi társaságokat a pofokodásról, ahol a nyomozást rögtön megindították.

— **Székely aviatikus állapota.** A repülőversenyen lezuhant *Székely Mihály* aviatikus állapotában örvendetes javulás mutatkozik. A Pajorszana-toriumból ma délben azt a megnyugtató felvilágosítást kaptuk, hogy a beteg zuzódásai már gyögválnak, a belső komplikációktól is mindig kevésbé kell tartani. A lezuhant aviatikus három hét múlva gyögváltan hagyhatja el a szana-toriumot.

— **Az Ulivi mérnök „F” sugarai.** Jelentik, hogy Franciaországban *Ulivi* olasz mérnök a hadügyi kormányközbenjöttével olyan elektromos találmányt kísérletezik, melyet „F” sugarak nevezett el, melyvel a robbanóanyagokat már nagy távolságból — 25 kilométeren belül — fel tudja robbantani. *Havre* közelében 10 tengeri aknákat robbantottak fel ezzel a féltelmetes találmánnyal, amely sikeres próbálkozás után a száraz földön is kipróbálták az erejét. *Joffre* tábornok rendelkezése *Havre* határában egy régi, elhagyott erődbe nagyobb löszerkészletet szállítottak s takarták be cementtel és *Ulivi* mérnök az ellenőrző bizottság közelében, az erődötől nagyobb távolságban, állította fel készülékét és ezután lenyomta a rejtélyes emeltyűt, mire a következő pillanatban az erődben elhelyezett löpor *irtózatoss detonációval felrobbant.* A hatás még az előbbinél is nagyobb volt. A jelenlévő tisztek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak *Ulivi* „F”-sugarairól, amelyeknek a jövő hadviselésében nagy szerepet jósolnak. Mindenesetre bizonyos, hogy az „F”-sugarak izgalmas érdeklődést keltettek a francia katonai körökben, amelyek most élénk figyelemmel kísérik *Ulivi* további tanulmányait.

— **Egy debreczeni nábob öngyilkossága.** *Némethy* János debreczeni háztulajdonos, a város egyik leggazdagabb polgára, ma reggel bezárkózott szobájába és mellbelölte magát. *Némethy* azonnal meghalt. Gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkos.

— **Az árvíz. Vágbesztercei** jelentés szerint csak most tekinthető át az a rombolás, amit a rettenetes esőzés okozott. *Mariko* községben az árvíz sok hidat szétrombolt és a vetést majdnem teljesen tönkretette. Egy marikói cigány a vízbe fullt. A kosárfalvai völgyben két ember vesztette életét. A kár ebben a járásban körülbelül 200.000 korona.

— A belügyminiszter gróf *Erdődy* Imrénéhez, aki Pöstyén-fürdőn az árvízkarosultak javára mintegy 6000 koronát gyűjtött, mely összegtel megváltván kizárólag a fürdő vendégei adták össze, a következő levelet intézte: „Az árvízkarosultak javára Pöstyén-fürdőn méltóságod védnöksége alatt szervezett bizottság által gyűjtött 5744 korona 34 fillér átvételét elismerve, kérem méltóságodat fogadja önfeláldozó fáradságáért és a nagylelkű adományért az árvízkarosultak nevében is hálás köszönetemet és tisztelettel kérem, hogy azt a bizottság előtt is tolmácsolni méltóztassék. A miniszter helyett *Horváth* Emil államtitkár.” — Szilágyvármegye árvízkarosultjai képviseletében nagyobb küldöttség tisztelettel kérem, hogy azt a bizottság előtt is tolmácsolni méltóztassék. A miniszter helyett *Horváth* Emil államtitkár.” — Szilágyvármegye árvízkarosultjai képviseletében nagyobb küldöttség tisztelettel kérem, hogy azt a bizottság előtt is tolmácsolni méltóztassék. A miniszter helyett *Horváth* Emil államtitkár.” — Szilágyvármegye árvízkarosultjai képviseletében nagyobb küldöttség tisztelettel kérem, hogy azt a bizottság előtt is tolmácsolni méltóztassék. A miniszter helyett *Horváth* Emil államtitkár.”

— **A pozsonyi utcák névtáblája.** Elmes és életrevaló reformmal lepte meg az utcák járkelő közönségét Pozsony városa. Minden olyan utcán és téren, mely valamelyik nemzeti nagyságunk nevével viseli, megfelelő helyen ércztábla díszel, melyen magyaránul néhány szóval rajta van, ki volt ez a nagyság, mikor élt. Például a Nagy Lajos-téren: „Nagy Lajos király (1342—1382), König von Ungarn, Roi de la Hongrie.” — A Kisfaludy-utcán: „Kisfaludy Károly költő (1788—1850), Dichter, Poete.” A tábla fölött Pozsony városának címere díszlik. Talán felesleges külön is rámutatni e táblák kiváló oktatási hatására. Az ember játszva tanulja az utcán a történelmet és irodalmat.

— **Szolgálati jubileum.** Ma szép ünnepélyben részesítették a kassa-oderbergi vasút forgalmi szakosztályának vezetőjét, *Neubauer* Jenő felügyelőt, huszonöt éves szolgálati évfordulója alkalmából. Délután 10 órakor gyűltek össze nagy számban, a kassa-oderbergi vasút összes szakosztályainak tisztviselői, akiknek nevében *Neogrady* Ferencz főfelügyelő, szép beszéddel üdvözölte a jubiláns felügyelőt, majd átadta *Pulszky* Garibaldinak, a KSOD vezérigazgatójának elismerő okmányát. Az ünnepelt meghatóan mondott köszönetet az ünnepelésért és az iránta megnyilvánuló őszinte karsági szeretetért.

— **A „Gioconda” jubileuma.** Augusztus huszadika nekünk nemzeti ünnepünk, de a francziákat szomorú dologra emlékezteti. Ezen a napon volt évfordulója annak, hogy *Leonardi da Vinci* Gioconda-ja eltűnt a Louvreből. Azóta semmi nyoma a képnek és a legszigorúbb kutatások is eredménytelenek maradtak. Legendákban természetesen nem volt hiány, még azt is kisütötték, hogy a kép ott pusztult el a képtárban és az egész lopási históriát csak kieszelték, hogy a maguk hibáját mentse. Annyi haszna mégis volt a kép rejtélyes eltűnésének, hogy a galériákban rendkívül megszülettek a felügyelőket, a Louvreből olyan készületeket szereltek a falakra, amely automatické nyomban jelzi, ha valaki a képekhez talál nyulni, szóval a jövőben ilyen szenzációs lopás aligha ismétlődhetik meg, ami ugyan sovány vigasz a világhírű műremek eltűnéséért.

— **Leánykereskedő papi ruhában.** *Fiuméből* jelentik: Nemrégiben négy szép fiatal leány tűnt el a fővárosból szülei lakásáról, akik hiába keresték és kerestették őket a rendőrséggel is, nem tudtak nyomára akadni gyermekeiknek. A *dulcignói* konzulátustól azonban értesítés érkezett a budapesti főkapitányságra, hogy a kattarói országúton egy papot és négy budapesti leányt fogtak el a csendőrök. A pap Trieszt felől utazott a leányokkal az osztrák Lloyd Prinz Hohenlohe nevű hajóján, a montenegrói határ felé és különös módon engedte a leányokkal. A reverenda is rosszul állott a testén, látszott, hogy nem régóta hordta. A pap az egyik hajóstisztnél aziránt érdeklődött, hogyan lehet Kattaróba Szalonikéba jutni. A kishajónál Kattaróban a hajó parancsnokának figyelemzésére a csendőrség vallatára fogta a papot, de az magát és a leányokat is igazolta és szabadon bocsátották. Mikor aztán autón folytatta útját a pap a négy leánnyal Montenegro felé, nagy meglepetéssel észlelte, hogy két másik autó követi. Az egyikben csendőrök voltak czivilben, a másikban egy gazdag görög, akinek az egyik fiatal leány megtetszett. Ez utóbbi utolérte a társaság autóját s akkor pénzt adott a papnak, amiért megengedte, hogy K. Bella — az egyik leány — átszállhasson az ő autójába. Erre aztán előlépett a kattarói csendőr, az egész társaságot a legközelebbi montenegrói csendőrsztra vitte, onnan pedig *Dulcignóba* irányította őket. Az ottani osztrák és magyar alkonzulátuson aztán rövidesen kiderült minden. A pap *Geiger* Efraim ungvári volt főkereskedő, a leányok pedig S. Magda, Sz. Irén, T. Juczi és K. Bella budapesti leányok, kik a pap ruhába öltözött emberrel a pesti korzón ismerkedtek meg egyenként és különböző időkben. *Geiger* megmozdításakor török levelet találtak ruhájában. Ebben a török levélben egy előkelő szalonikui ur formális megrendelést tesz három-négy magyar leányra. A görögöt viszont *Tateopolusznak* hívják és athéni főhivatalnok egyik miniszteriumban. Ez ezer drakmát adott a leányért *Geiger*nek, aki azt mondta, hogy neki unokahuga és a Szentföldre zárandokolnak. A *dulcignói* alkonzulátus aztán értesítette a budapesti főkonzulátust, mely viszont intézkedett, hogy a társaság a legrövidebb időn belül itthon legyenek.

— **Elsüllyedt ágyunaszád.** Malmöböl jelentik: A révkapitányhoz érkezett értesítés szerint a svéd parti flotta gvakorlatozása közben a *Sund* szorosban egy panczélshajó ma összeütközött egy ágyunaszáddal. Az ágyunaszád elsüllyedt. Az összeütközés a Hoen-szigeti világitótoronytól nyugatra történt. További részletek még hiányoznak.

— **A trieszti feketehimlő.** Triesztből jelentik: Szent József-árvaház egy apácája szintén megkapta a fekete himlőt, mire bezárították a *Magdolna-járványkórházba* és az intézetet fertőtlenítették. *De Jellersich* városi főfizikus és dr. *Vius* helytartósági orvos ugy az apácákat, mint a nővédekéket újból beoltották. Ennek dacára tegnap az árvaház egy tizenkét éves leánynövendékén mégis kiütött a rettenetes betegség. Az árvaházat újból fertőtlenítették és az összes elkülönítő rendszabályokat foganatosították. Nagy ijedelmef okoz, hogy a *Magdolna-kórházban* ápoló egyéb betegek közül tegnap kettő szintén megkapta a feketehimlőt.

— **A tanító szerelmi drámája.** *Lembergől* jelentik: *Sambor* és *Lemberg* között a vonaton *Padlowski* népiskolai tanító agyonlőtte *Tuchovitz* tanítónőt, aztán föbelölte önmagát. Ismerősök szerint a véres tragédiának az volt az oka, hogy a tanítónő visszautasította *Padlowski* szerelmét.

— **Visszaélés a munkásbiztosító választásoknál.** *Szegedről* jelentik: A szegedi munkásbiztosító választását, amelyen tudvalevőleg a szervezett munkásság négy szavazattal győzött, a kisebbség megfélemberte. A vizsgálat különböző visszaéléseket állapított meg, így például a szervezetek javára sok nem pénzérti tag is leszávozott. A választásokat ezek miatt megsemmisítették.

— **Bűnös-e a vendéglős?** A főkapitányságon nemrégiben megjelent *Bokor* Miklós főpincéz s följelentést tett *Wrabecz* Gusztáv, az *Excelsior*-szálloda éttermének volt bérloje ellen *kauzió-sikkasztás* miatt. Elmondta *Bokor*, hogy *ezerkétszáz koronát* adott át biztosítékul a vendéglősnek, amikor belépett hozzá és ezt akkor sem kapta vissza, amikor *Wrabecz* már megszűnt az étterem bérloje lenni. Az ügyben az iratokat áttették az ügyészséghez, de ma visszaérkeztek a rendőrségre, azzal az utasítással, hogy a vizsgálatot sürgősen egészítsék ki, csak ezután döntsék az ügyészség a letartóztatás ügyében.

— **Tűz a tiszti kaszinóban.** A Váci-utca 38. számú ház — a fizti kaszinó — kijáró tornya ma délután három órakor kigyulladt. A IV. és IX. kerületi tűzörség vonult ki tolólétrákkal és gőzfeeszkendőkkel a tűzhöz s félóra alatt sikerült eloltania. A tetőre vezető kijáró torony az ott felhalmozott kátránytól gyulladt meg. A tűz jelentékeny kárt nem okozott.

— **Házasság.** *Németh* Antal takarékpénztári tisztviselő Kálban tartja esküvőjét *Bedő* Irénkével, kálnoki *Bedő* Lajos m. kir. postamester és neje *balogfalvai Mihályi* Erzsébet leányával.

Encsy Kálmán csikszeredai királyi ügyész tegnap tartotta esküvőjét *Vaitsuk* és neje, *csanádi Török* Mária leányával, *Annával* Gyergyótlgyesen.

Rezső Antal, államvasuti osztályvezető, tegnap vezette oltárhoz *Fiumében Leder Mayer* Valériát *Budapestből*

— **Bankrablás automobilon.** A Hamburggal szomszédos *Wilhelmsburg* városban vakmerő banditák gyilkos támadást intéztek, az ottani községi bank ellen, amelynek pénztárát teljesen kifosztották. A bank előtt egy elegáns bérautomobil állt meg, amelyből két férfi szállt ki. Egyenesen a bank pénztárához léptek és felszólították, hogy adja át az összes készpénzt. A pénztáros vonakodott a pénzt átadni, mire a rablók egyikük szó nélkül fölbeltette, úgy, hogy holtan rogyott össze. A banküzletben még csak két fiatal hivatalnok volt jelen, akik a lövésre az ablakon át az udvarra ugrottak. A két rabló azután magához vette a pénztárban talált készpénzkészletet és az automobilra ülve elmenekültek. Hogy mennyi pénz volt a pénztárban, azt még nem tudták megállapítani. A hamburgi rendőrség lázasan kutat az automobilos rablók után, akiknek teljesen nyoma veszett.

— **Gyilkos aratók.** Zemplénorosziiban két ruthén arató, kik *Hudák* Mihály zemplénoroszi gazdánál az aratói munkálatokat végezték, valami csekélység miatt összetűztek gazdájukkal. Az egyik kést rántott elő és azt minden erejével kenyéradója nyakába szurta. Társa is több késszurást ejtett a szerencsétlen emberen, ki rögtön meghalt. A gyilkos aratók a közeli erdőbe menekültek és most a csendőrök körülzárták az erdőt, hogy a gyilkosokat kézrekerítsék.

— **Kémkedő olasz hivatalnok.** Trieszti jelentés szerint a déltiroli Roveredo város egyik hivatalnokát, *Corradi* Károlyt letartóztatták, mert az a gyanu merült föl ellene, hogy Olaszország részére kikémlelte a Garda-tó erődítéseit.

— **Rendőri hírek.** *Eletunt*, *Polgár* Erzsébet huszonnyolcz éves magánzónó tegnap este az Üllői-ut 38. szám alatti lakásán mellbellette magát. A Rókus-Kórházba vitték. Néhány sort hagyott hátra a rendőrségnek czimezve, amelyben azt írja, hogy gyógyíthatatlanság miatt megy a halálba. — *Munkássors.* Ma reggel a Danubius hajógyárban *Podocznyik* Mihály gyári munkás négy méter magasságból leesett és rögtön meghalt. — *Ha a hajósok mulatnak.* *Czéza* Lajos és *Kókai* János hajókormányos tegnap egy nő társaságban ittas állapotban nagy lármát csaptak. A zajongókat *Labancz* János rendőr csendre intette, ezek azonban rá sem hederítettek. Erre a rendőr igazolásra szólította fel őket. *Kókai* most támadólag lépett fel a rendőr ellen és a gallérját letépte. A rendőr kardot rántott és *Kókai* felé sujtott, aki a társasággal együtt elszaladt. *Czéza* Lajost azonban sikerült elfogni. — *Vidéki ember Budapesten.* *Dancsházi* Ferencz vidéki gazdálkodó ma délelőtt érkezett meg Budapestre vonat-al. A mellényében két kendőbe csomagolva tizenöt ezer kilencszáz korona volt. Szólnokon még meg volt a pénze. Itt Budapesten, mikor egy helyen fizetni akart, észrevette, hogy a pénze eltűnt. Jelentést tett a rendőrségnek, amely most nyomozza a tettest.

— **Halálozás.** *Gamberszky* József nyug. m. kir. dőányhivatali főnök, 72 éves korában, hűvösvölgyi nyaralójában meghalt. Dr. *Gamberszky* Guidó budapesti büntető törvényszéki jegyző az elhunytban édes-átvettjét vesztette el. A megboldogultat impozáns részvét megnyilvánulásával helyezték a farkasréti temetőben örök nyugalomra.

Mokcsay Sándor, Ungvármegye függetlenségi pártjának egyik lelkes tagja, 75 éves korában, Ungváron meghalt.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Janoir Szentpétervárott.** Janoir a második aviatikus, aki Párisból Szentpétervárig repült. Brindejone des Monlinois, aki elsőnek tette meg ezt az utat, három szakaszban — Páris—Varsó, Varsó—Dvinszk, Dvinszk—Szentpétervár — jutott el az orosz fővárosba. Janoir utja már hosszabb volt, augusztus 6-tól tuzasztus 18-ig tartott. Augusztus 6-án Etampesből Berlinbe repült, 8-án Seelowa, 9-én az orosz határig, 11-én Rigába, 13-án Pskovba és végül 18-án Szentpétervárra.

© **Aviatikus halál.** Halberstadtból jelentik: *Schmiedt* aviatikus-hadmagy, amikor siklórepüléssel le akart szállani, 300 méter magasságból lezuhant és azonnal meghalt. A gép teljesen tönkrement.

© **Anatole France légi utja.** *Anatole* France a nyáron *Georges Sachs*nak és feleségének kíséretében automobilon tett hatalmas turát Németországban, Oroszországban és Svédországban. Augusztus elején a társaság Olaszországba ment és a turisták *Pieve-di-Cadore*-ban, *Titián* pátriájában találkoztak velük. Azóta nem jött róla hír, de most egy levelező-lapot küldött párisi barátainak. A levelező-lapon német bélvég állott evvel a felirással: Luft post. Zeppelin—Schiff, Viktoria—Luise, 17—8—13. A nagy regényíró tehát a felhők között járt az egyik Zeppelinnel, de hogy merre tette meg légi utját, arról a levelező-lapon nem nyújt közlelőbb felvilágosítást. Talán a legközelebbi regényében többet árul el élményeiből.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A kulisszák világából

— Színházi csevegés. —

(A lejjebb sovánító kura.)

Rajnai Gábor is megérkezett és barnára sült pufók arca megczafolja azt a híresztelést, mintha a sok Faun-előadás aláasta volna az egészségét. Sőt már sokalja is a testi gvarapodását, s szeretne megszabadulni tőle.

Amikor a színház kis kapujában találkozunk, — az általános rossz szokást követve — én is így üdvözöltem:

— Ejnye, beh jó husban van!

— Hagyja el, — felelte ragvógó arcczal, — már kezdek fogyni.

— Hogyan?

— Alig hogy megérkeztünk, a legkülönbözőbb variációkban írták és fecsegték, hogy feleségem szerződést szegett. „Gombaszögi Frída nem jelent meg a „Farkas“ előadásán . . . Gombaszögi Frída a Nemzetéhez szerződött . . .” És így tovább.

— Nos és?

— Hát ebből egy szó sem igaz: A feleségem nem szegi meg a szerződését, a feleségem játszott és játszik a „Farkas“-ban, a feleségem nem szerződik a Nemzetéhez! De ezzel a kacsával sikerült engemet annyira felbosszantani, hogy amit a kacsapece-nyéken hitam, most szép lassan leadom.

(Különös rögtönzés.)

Kacsáról lévén szó, meg kell említenem a Népopera egyik jeles tagját, „mely” szintén a kacsák családjához tartozik. Ezt a kacsát *Ujvári* hozza a „Gyerünk csak!” egyik jelenésében a színpadra és harsogó derűltséget kelt a szerepeltetéséhez.

Mint minden komikus, úgy a Népopera kacsája is szeret rögtönözni. Ezt annál bátrabban teheti, mert az ő gázsijából vajmi nehéz lenne bírságot levonni. Rögtönzése különben egészen egyéni, zamatos és színes, hogy szereplő társainak a ruháján maradandó nyomokat hágy.

Ujvári nem lenne az a nagy kópé, akinek a színháznál ismerik, ha kacsája eme rögtönzési mániáját ki nem aknáta volna: A tegnapi előadásán addig mesterkedett, míg a sugólyuk elé nem került. A kacsá egyet hápogott és a következő pillanatban a sugókönnyvön ragvógott a derék szárnyas — pecsétje.

(*Molnár* Ferencz a dutyiban.)

Megírták már a lapok, hogy *Molnár* Ferencz párbajvetségért, két hétig ült Vácztól. Az illusztris író budapesti barátai ellátták mindenféle anvagi és szellemi táplálékkal és a fogházfelügyelőség úgy bánt vele, mint egy nagyvön előkelő vendéggel.

Reggel kilencz órakor megnyílt az ajtaja és este kilenczig szabadon járhatott-kelhetett a . . . folyosón. Látogatókat fogadhatott, pazarul kosztolhatott, még zsurt is adhatott.

Molnár Ferencz szolgálatára egy *Lyuba* nevű, szerb fegyenczet rendeltek ki. Ez a fiu emberölésért kapott hét évet, melyből már ötöt leült, s mivel azalatt kifogástalanul viselkedett, — jutalmul, — adták a „Farkas” szerzője mellé.

— *Lyuba* ugyan váltig azt hajtogatja, hogy ő ártatlan, — mesélte *Molnárnak* a börtönőr — hogy ő csak elásta azt a halottat. De már, megkövetem szépen, én csak azt tartom, hogy aki „ás” az már „szurt” is, vagy „ütött” is . . . és nem hiába kapott hét évet.

Molnár Ferencznek nagyvön szimpatikus volt, ez a tisztességtuló, jómodoru szerb fiu (mérget veszek rá, hogy meg is örökíti valamelyik művében!) és nagyvön izgatta az a gondolat; vajjon, mit gondolt róla *Lyuba*? Miért került ő is ide Vácra?

— Mert annyi intelligenciája bizonyosan van, hogy látta azt a különbséget, melyvel velem és vele bánnak? Annak tudja-e be, hogy én urifajta vagyok, ő meg paraszt? Vagy hogy más természetű a vétségem?

A börtönőr kielégítette a töprengő író kíváncsiságát. Megkérdezte *Lyubát*:

— Mit gondolsz, miért ül a *Molnár* nagyságos ur?

A fiu egy ideig hallgatott, azután, némi fejkavakolás után így szólt:

— Hát, kérem szépen, az úgy lehet, hogy a *Molnár* nagyságos ur . . . lopott. De nagyvön kicsikét lophatott — talán egy koronkát — mert csak két hetet kapott.

(*Tempora mutantur.*)

A Népopera zenekarának van egy nagyvön lelkismeretes, derék tagja, *Friedenstein* bácsi. Akár opera, akár operette van műsoron, *Friedenstein* bácsi egyenlő buzgalommal kezeli a dobverőt és a legkülönbözőbb érzelmeket tudja kiverni öblös hangszeréből.

De mégis a leghangosabban, mondhatnám ujjongó örömmel szólt az a nagy dob azon a napon, amikor a fiatal, husz éves *Nagy* Pál ült először a dirigensi széken.

A Népopera új karmestere vevvel, élannel, svunggal „hozta ki” *Zerkovitz* zenéjének minden szépségeit. Meg is tapsolták és meg is éljenztek.

A színpadi és zenekari kollégák gratulációiból az öreg *Friedenstein* is busásan kivette a részét, mert hát *Nagy* Pál tulajdonképpén ifiabb *Friedenstein*, — a nagydobos szépreményű fia.

A boldog apa könyves szemekkel fogadta a szerencsekívánatokat és meghatóttan mondta:

— Milyen furcsa! Valamikor én suhogtattam a pálczát és akkor ő tudta, hogy ez mit jelent. Most ő integet nekem a pálczájával és én nem ötet, hanem a dobot ütöm.

(*A gázsí.*)

Általánosn feltűnt, hogy *Bihar* Sándor, a Népopera atlétatermetű basszistája, még nem látható a Tisza Kálmán-tér tájékán.

Ennek egyszerű magyarázata, hogy *Bihar* a Lidoról egyenesen Ungvárra vonult. A szó teljes értelmében „berukkolt”. A hadseregnek van szükése a daliás tisztelvettesre. Nyilván abban biznak katonáék, hogy ha ő elkezd bömbölni, nyomban megfutamodik az ellenség.

A Népopera igazgatóságához a katonai hatóságtól átirat érkezett, melyben az az indiszkrét kérdés foglaltatik, hogy *Bihar*-nak mennvi a fizetése. Erre azért kíváncsiak, mert az énekes most kapja meg a tisztli kardbojtot s a tisztli gázsí nem elég a „standesgemäss” életmódra.

Rögtön ment vissza a megnyugtató válasz:

— Nézzek maid a tiszturak, — jegyezte meg a jó humoru *Bartha* titkár, — ennyi gázsija nem egy lájdinándnak, de még egy öbesternek sincs!

(*Sulyvesztésé.*)

Góth Sándor és szép felesége még Tátralomniczon üdül. Ha ugyan üdülesnek nevezhető az a mérgeződés, melyet a rossz időjárás vált ki a szerencsétlen fürdővendégekből.

Mint hogy azonban még az eső is olykor megünja az örökös esést, néha a Tátrában is kisüt a nap, felszikkadnak az utak.

Ezeket a ritka pillanatokat a kitünő művész arra szokta felhasználni, hogy — talán sovánítás czéljából, — versenyfutást rendez. Meg van ehhez a rendes partnere, és *Góthé-Kertész* Ella azzal az eleganciával tölti be a bírói tisztet, amelyvel vigszínházi szerepeit szokta játszani.

A mult napok egyikén szintén volt egy ilyen versenyfutás. Már jó nagy „látót” hagvtak hátra, amikor *Góth*, futás közben, kőpött egvet. Erre futótársa megállt.

— Nem gílt! — mondta tiltakozó hangon.

— Micsoda nem gílt? — kérdezte csodálkozva *Góth*.

— Kőptél! És ezzel megváltozott a — sulyvarány

(*Szaván foalta.*)

A Magyar Színházban, holnap új darab kerül színre. A czime: „*Marion* vétke” és a bájos Cs. *Aczél* Ilona játssza a női főszerepet. Az ujdonságot nagy ambícióval tanulták be, *Rákosi* Szidi is részt vett a rendezésben és a statisztériát egy sereg intelligens fiatal emberrel szaporították.

A néma szereplők, — többnyire műipariszkolai és festő növendékek, — nagy odaadással és még nagyobb lámpalázzal követték az instrukciókat. Olykor bizony hiányzott a „játékukból” az élethűség és elég felszegen, s lomhán mozogtak.

„Szidi mama“ folyton tüzetle őket és egy ízben erővel rájuk szolt, mondván:

— Fiúk! Több élénkséget! Több könnyedséget kérek! Gondolják meg, hogy most színészek!

Erre az egyik fiu kivált a tömegből és a nagy művésznő előtt haptákba vágva magát, így szolt:

— Nagvságos asszonyom, máris színészek érzem magamat és kérek — husz korona előleget.

(A leghalmozottabb élet.)

Rákosi Szidi a vakációban nagy külföldi tanulmányutat tett. Berlinben, Londonban . . . és hazaiövel kis unokáját Grácban helyezte el „német szóra“, s végül meglátogatta a komárommegyei Kömlődön régi barátját, Klárné Angyal Ilkát, a Népszínház feledhetetlen híres komikáját.

— Elvezetes utja volt? — mondtam az első találkozáskor.

— Nagyon! — felelte Szidi mama. — de tudja, mit élveztem legjobban?

— Nos?

— Azt a pompás rántott csirkét, amelyvel Klárné megtraktált.

Egy látcsöves ur.

(*) **Takács Mihály a ravatalon.** Takács Mihály az Operaház kiváló tagjának a holtteste ma reggel érkezett meg Keszthelyről a Déli vasúti pályaudvarra. Innen a hármaskoporsóba elhelyezett holttestet az entrepreur díszfurgonjában az Operaház előcsarnokába szállították, ahol a lépcsők elején pompás ravatalt állítottak az elhunytnak. Az előcsarnok oszlopait és falait fekete drapériával vonták be. A ravatalt gyönyörű délszaki növények övezik és az ezüst kandelaberek és gvertartók lobogó lángjai világítják meg gyászos fényükkel. Takács Mihály temetése a végleges megállapodás szerint holnap, szombaton délután három órakor lesz. A ravatal mellett az Operaház vezetősége nevében dr. Hevesi Sándor főrendező mond búcsuztatól, kartársai nevében pedig *Mihály Ferencz* mond emlékbeszédet fölötte. A gyászadalokat az Operaház énekkara fogja énekelni. A zenekíséretet pedig, nem mint tévesen megírták az állatkerti orchester fogja szolgáltatni, hanem az Operaház rendes zenekara, amelyet gróf *Bánffy Miklós* kormánybiztos erre az alkalomra sürgősen összehívott. Az Operaház karmestere *Kerner István* holnap reggel érkezik meg a fővárosból Szovátfárról.

(*) **Kétezer korona operaszövegért.** *Bánffy Miklós* gróf, a Magyar Királyi Operaház kormánybiztosa, arra a tapasztalatára támaszkodva, amelyet a magyar zeneszerzők állandó panasza is igazol, hogy tudniillik az eredeti magyar opera boldogulásának és sikerének egyik legnagyobb akadály a hatáson és színszerű szövegekben való hiány, a mai nappal pályázatot hirdet magyar nyelvű operaszövegre. Pályázni lehet mindenféle fajta, akár komoly, akár vidámtárgyú librettóval, amely egész estét betölt. A pályadíjak az arra külön összeállítandó bizottság csakis olyan pályaműnek fogja odaítélni, amely megzenésítésre teljesen alkalmas. De azonfelül színpadi sikerrel bíztat. A kormánybiztos azonban fenntartja magának a jogot, hogy a pályadíjat nem nyert, de egyébként színpadra alkalmas librettókat az Operaház számára leköttesse. A pályadíj kétezer korona s ezenfelül a szokásos tantiémek. A pályadíjat nyert, illetve a színpadra alkalmas szövegek megzenésítéséről a Magyar Királyi Operaház a legkiválóbb magyar zeneszerzőkkel való megbeszélés alapján fog intézkedni. A pályázat határideje 1914. január 15. A pályamunkák idegen kézzel, tisztán leírva, jellegével és a szerző nevét tartalmazó jellegű levélke csatolásával a határnapig az Operaház titkári hivatalához küldendők. Később érkező pályaművek nem vehetők figyelembe.

(*) **Popper utóda Kerpely Jenő.** *Popper Dávid* zeneakadémiai tanszékét, egyik legkitünőbb magyar nevelőjével fogják betölteni. A miniszterium már megállapodott *Kerpely Jenő*vel, a jeles, fiatal gordonkással és kamarazenesésszel, aki szeptembertől kezdve heti tizenöt órában fogja tanítani a magasabb esellő-osztályok növendékeit. *Kerpelyben* komoly tehetségű, nagy zenei tudású tanerőt nyer a Zeneakadémia.

(*) **II. Vimos császár a színpadon.** Párisból írják, hogy *Octave Mirbeau*, az ismert francia drámaíró egy olyan drámán dolgozik, amely egyik főalakijában a német császárt akarja színpadra állítani. A darab címe: „A vasemberek“ és cselekménye a jelenben és közeljövőben játszódik. *Mirbeau*, a német viszonyok különös felfogásával ellentétet

kíván fölláttani a császár és a német fegyveripar közt. A császárral, — aki minden körülmények közt a béke megővésére törekszik, — szembeállítja a német fegyveripart, mely — *Mirbeau* fölfogása szerint — önző szándékból a háborút sürgeti és a német nép hazafiságát saját önző céljaira kiaknázza. A császárnak nem sikerül a föllobbanó tüzet elfojtani és miután a nép a háborút követeli, a császár akarata ellenére, de a nép akaratának hódolva, kénytelen a német hadsereg élére állani és Páris ellen vonulni. Mindezekből látható, hogy a költő csapongó fantáziájával eredeti módon fogja föl Németország helppolitikai helyzetét. Feszült figyelemmel várják Párisban *Mirbeau* II. Vilmos császárról írt drámájának első előadását, noha valószínű, hogy a költő új műve, tendenciájában és jölésai valószínűségében csak kevésbé fog ellérni a Franciaországban ma divatos regényektől, amelyek mind a közeli jövővel foglalkoznak.

(*) **Népopera Münchenben.** Münchenből jelentik: Egy konzorezium alakult, amelynek célja, hogy új népoperát létesítsen. Az előkészítő bizottság már megkezdte a tárgyalásokat a várossal és tagjai között egy bécsi tenorista is szerepel. Az építési költségeket tíz millió márkával irányozták elő és a fery szerint az új színház 5000 nézőt fog befogadni.

(*) **Uj magyar satira.** *Pakots József*nek, a kezdődő színházi szezonban új színdarabját mutatja be a Nemzeti Színház. A darab háromfelvonásos szatirikus vígjáték, a címe *A nagy csatorna* s tárgyát *Pakots* egy korábbi politikai regényéből, az *Égy karriér története* című művéből merítette. A darab a magyar közéletet viszi a színpadra szatirikus éllel és sok vidámsággal.

(*) **A Józsefvárosi Színpad megnyitása.** A főváros legújabb színháza, a Józsefvárosi Színpad e hó 30-án nyílik meg a Baross-utca 127. szám alatt. Az új színház igazgatója *Micssey F.* György már összeállította társulatát, a próbák is javában folynak. *Micssey* társulatának tagjai a következők: *Tolnai József* baritonista, *Ragánui Iza* szubrett, *Fehér Erzi* komika, *Vaida Imre* komikus, *Turánui Mária* hősnő, *Petrán Gyula* bonvivant, *Hegedűs Kornélia* naiva, *Miklós Elemér* operettebuffo komikus, *Dennis József* jellem-színész. *Földváry József* tenorista stb. A színház karmestere *Kohánui Ferencz*, akinek szerzeményei közül igen sok nagy népszerűsége telt szert.

(*) **A newyorki opera staggione Budapest.** *Dippel András* newyorki operatársulata, amelyhez egy sereg elsőrendű olasz énekest és énekesnőt szerződöttel a nagy amerikai igazgató, 1914 május és június havában európai körútra indul. A vendégjáték tervéből Budapest sem hiányzik, nálunk a Népoperát szemelte ki *Dippel* az előadások teréről. Az amerikai staggione olasz nyelven adná elő *Cimrosa* „Il matrimonio segreto“, *Donizelli* „Don Pasquale“ és „Elisir d'amore“, *Rizzi* „Crispino e la camora“ és *Verdi* „Rigoletto“ című operáit. A vendégjáték különös érdekessége, hogy őt éven keresztül ismétlődnek meg.

(*) **Színházak hírei.** A *Népoperában* a Gyerünk csak! színdarabján ismét két körutazási jegy kerül kisorsolásra és pedig Budapest-Vaskapu és vissza utirányban. A főszerepeket ezuttal *Vörös Ili*, *Faludi Boriska*, *Nagy Magda*, *Pázmán*, *Horthy*, *Ujváry* játszzák. A nagyszerű revü jövő hét szerdáján érkezik el a második jubileumhoz, az ötvenedik előadásához.

A *Vigszínház* az idén szokatlanul korán kezdi meg ujdonságainak színrehozatalát, amennyiben már holnap, szombaton, lesz a szezon első premijere, a *Tamlasszék* 10. sz. bemutatója. Londonban is már legközelebb adják *Cowen Laurence* átdolgozásában. A bohózatban annyit az ének és tánc, hogy valóságos operettké is beillenek. Ennek megfelelően a *Vigszínházban* a főszerepeket azok játszzák, akik énekes darabokban már szép sikereket értek el, élükön *Vendrey Ferencz*, *Sarkadi Aladár*, *Haraszthy Hermin*, *Pallay Rózi* és *Molnár Aranka*. A zenekart és a kórusokat megerősítették, hogy az ujdonság mozgalmas tömegjelenetei minél hatásosabban érvényesüljenek. A darabot *Szilágyi Vilmos* rendezi. A *Tamlasszék* 10. sz. második előadása vasárnap lesz, amikor délután, első délutáni előadásul az *Elnökné Weber* és *Hennequin* mulatságos bohózata kerül színre.

A *Király Színházban* és *Magyar Színházban* vasárnap két-két előadás lesz. A *Király Színházban* délután a *Czigányprimás*-t adják mérsékelt helyárrakkal, abban a kiosztásban, mint a legutóbbi előadásban; a *Magyar Színházban* este a szombaton bemutatásra kerülő *Marion* vétkét adják, délután pedig mérsékelt helyárrakkal a *Farkas*, *Molnár Ferencz* diadalmas játéka van műsorra tűzve.

A *Budai Nyári Színházban* holnap, szombaton, délután a *karszemélyzet* jutalomjátékul *Lehár Ferencz* *Drótostót* című operettje kerül színre. A főszerepeket a vendég, *Sziklai Kornél*, és *Sarkadi Aladár*on kívül *Haller Irma*, *Bartkó Etel*, *Mihályfy Julia*, *Gáthy Kálmán*, *Oeskey Kornél*, *Kövessey Lajos* és *Vajda* játszzák. Este A. cigánybáró operettel adják *Zsupán* szerepében *Pintér Imre* vendéggel, *Saffy Bejcziné*, *Arzéna Babits Vilma*, *Barinkay Bejcz* lesz, a többi főbb szerepeket pedig *Kovács Viora*, *Mihályfy Julia*, *Gáthy, Tábor* és *Oeskey* játszzák.

FŐVÁROS

(*) **A környékbeli tanulókat nem veszik fel a fővárosi elemi iskolákba.** A fertőző bajok behurcolásának megakadályozása céljából ma a tanács igen üdvös rendeletet adott ki. Évről-évre ugyanis gyakrabban van panasz, különösen a főváros határához és a környező községekhez közel fekvő fővárosi iskolák részéről, hogy a főváros területén kívül fekvő helyekről ide bejáró iskolás gyermekek különféle fertőző bajokat hurcolnak be a fővárosi iskolákba. Minthogy a panasz jogos voltáról a tisztí főorvosi hivatal igen sok esetben meggyőződést szerzett, a tanács a fertőző bajok behurcolásának megakadályozása céljából a tisztí főorvos javaslatára felhívja az elemi iskolák igazgatóit, hogy a főváros elemi iskoláiba csak oly tanulókat vegyenek fel, akiknek állandó lakásuk a főváros területén van. Olyan tanulókat tehát, akik napról-napra környező községből járnak be a fővárosba, felvenni nem szabad.

(*) **Pályázat főorvosi állásra.** A tanács a megüresedett Szegényház-utcai elsőosztályú főorvosi állásra augusztus 30-iki határidővel nyilvános pályázatot hirdet. Az állás évi 3200 korona fizetéssel és évi 1000 korona lakáspénzzel jár.

(*) **A főváros az árvizkárosultaknak.** A tanács az árvizkárosultak segítségére 20.000 K megszavazását fogja javasolni a közgyűlésnek. A tanács a sürgősségre való tekintettel a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében azt az összeget már a belügyminiszter rendelkezésére bocsátotta.

(*) **Az iskolai beiratások.** Az iskolai beiratások tárgyában a tanács a következőket rendeli el: Mindazok az irányelvek és rendelkezések, amelyek beiratásokra és az iskolai év keretén szükséges egyéb tennivalókra vonatkozólag a közoktatásügyi osztály vezetőjének körlevele magában foglalja, azonnal azokat az ezen határozatban foglaltak nem módosítják, általában érvényben maradnak.

Az iskolai beiratások az 1913—1914. iskolai évben szeptember 1-én kezdődnek és elemi iskolákban 6-ig, magasabb iskolákban 5-ig tartanak. Az intézkedést, amely szerint a polgári iskolákban az igazgatók elbírálására van bízva, hogy a 60807/1911. számú tanács határozatban megállapított régi rendszer szerint ők a beiratást megtarthassák, a tanács az elemi iskolákra is kiterjeszti. Hangsúlyozza, hogy ennek elbírálása első sorban a szülők érdekeinek figyelembevételével történjék és általában minden eszközzel arra kell törekednie, hogy a beiratások minden iskolában fennakadás nélkül történjenek meg. Elrendeli a tanács, hogy az első osztályban beírt tanulók a párhuzamos osztályokban akkép legyenek beosztva, hogy minden osztályban egyenlő számban legyenek megosztva a különböző vallású, tandíjmentes és tandíjtartó és különböző előmeneteli tanulók. Az igazgató felelős azért, hogy a beosztás e tekintetben kifogástalan legyen. A magasabb osztályokba iratkozó tanulókat mind a megfelelő párhuzamos osztályokba kell beosztani és azokat, akiknél az iskolánál az első A-ba jártak, a második A-ba, B-be és így tovább. A más iskolákból átiratkozó tanulók beosztásánál a hangsúlyozott irányelveket kell szem előtt tartani. Az elemi és polgári iskolákban minden jelentkező tanuló, aki az illető iskolai körzetbe tartozik, be kell írni, tekintet nélkül arra, hogy van-e hely, vagy nincs. A fölös számú tanuló áttelepítése a beiratások után tartandó értekezleten fog megtörténni.

Végül felhívja a tanács az elemi magasabb iskolák igazgatóit, hogy a vezetésük alatt álló iskolával kapcsolatos tanfolyamra csak olyan tanulókat vegyenek fel, akik azokra önként és színtel beleegezésével jelentkeznek és az illető tanfolyamot komolyan akarják elvégezni. Arra, hogy valamely tanfolyamra beiratkozzanak a tanulók, rábeszélni nem szabad. Ennek megfelelően a tanfolyamok hallgatásáért járó díjakat az egész iskolai évre azok is megfizetik, akik évközben a tanfolyamokból mégis kimaradnak.

(*) **Védekezés a kolera ellen.** A közegészségügyi osztály a *bakteriológiai intézet* személyzetét, arra való tekintettel, hogy a koleraesély alkalmából a hivatal délután is működik, ideiglenes kiegészítő erők alkalmazásával kibővítette.

(*) **Aszfaltozzák a Nagymező-utczát.** A tanács elrendelte a Nagymező-utczának az *Andrássy-ut* és *Király-utca* között levő részén a gyalogjárónak aszfalttal való burkolását. Együttel elrendelte a tanács az V. ker. *Szalay*, *Falk Miksa*- és *Honvéd-utczák* között fekvő szakasz rendezését.

(*) **A budakesz-zugligeti autóbussz.** A tanács egy évvel ezelőtt engedélyt adott egy vállalkozónak, hogy *Budakeszi község* és *Zugliget* között automobil társaskocsikat járasson. Ezt az engedélyt most a tanács 1914. évi április 30-ig meghosszabbította.

KÖZIGAZGATÁS

A jegyzők és az államkölttségvetés

Budapest, augusztus 22.

A jegyzői kar tagjai boldog meglepéssel, ragyogó szemekkel lépdelték a budai várból lefelé, amidőn reményeik bimbóját tüzes színű, illatozó virággá pattantotta ki a tisztelgő szónoklatra adott miniszterelnöki válasz. A pillanat hatása alatt nem volt idejük kritizálni és csak a szép szavak csengtek füleikben: „jóakarát”, „Jegnagvobb barátság”, „a jegyzők fontos és nélkülözhetetlen szerepe”, „az állam tudni fogja kötelességeit a kar iránt” és a többi.

Amikor azután szétoszlottak és otthon nyugodtan, higgadtan bíralták a lapokban közölt miniszteri válaszokat, reményeik halványulni kezdtek, hiszen a miniszterek semmi pozitívumot nem mondtak! És ismét elővette őket a kétség és az aggodalom, amely oly sokáig feküdt sötét szárnyaival szíveken.

A tisztelgések óta megjelent hírlapi hírek nap nap után hervasztották a reményeket és ma már ugyszólván a jegyzői kar egész egyeteme tisztában van azzal, hogy a fizetésrendezés — ha bekövetkezik is — nem lesz méltó bére küzdelmeiknek és nem fogja megváltani őket hosszú évek keserves nélkülözéseitől, szívet marcangoló gondjaitól.

Egy utolsó halovány fénye csillant meg még a reménységnek, hogy ha már nem is lesz kielégítő a fizetésrendezés, de amit adnak, azt azonnal adják és a felemelt illetmények 1913 január 1-éig visszamenőleg utalványoztatnak és így legalább egyszerre jelentős összeghez jutnak, amivel kezdeni lehet valamit.

Nohát ez a remény is, mint egy álom, szétfoszott.

A törvényhozás a költségvetési évet a naptári évtől eltérőleg, július 1-től június 30-ig terjedő időben állapította meg, amiből az következik, hogy az a legközelebbi költségvetés, amelyben a jegyzők és a községi közigazgatás többi munkásai részére alapszabályokról gondoskodnak, csak 1914. év július havában lép érvénybe és így nem lehet arra gondolni sem, hogy a felemelt illetmények 1913 januárjától számíttassanak, sőt arra sem, hogy 1914 januárjától, hanem csak 1914 július havától. Ez ideig a fizetésrendezésre vonatkozó intézkedések életbe nem léphetnek, mert hiszen köztudomású dolog, hogy a kormány 1914 január 1-től június 30-ig terjedő hat havi átmeneti időre indennitást kér, már pedig indennitással csak a mai költségvetés kereteiben mozoghat.

A jegyzői kar azt hitte, — és pedig joggal, — hogy fizetése provizórikusan 1914 januárjától rendeztetik és pedig egy évre visszamenőleg, azt hitte, hogy 1914. évben már meghozatnak a közigazgatás reformjától szóló törvények és megvalósul a végleges fizetésrendezés iránti vágy s most arra a szomorú valóra kell ébrednie, hogy 1914 második felében fognak csak a fizetésrendezésre vonatkozó provizórikus intézkedések életbelépni s hogy mikor következik el a reformok, a végleges fizetésrendezés ideje, mikor fognak a jegyzői karnak sérelmei számlálni, mikor fog száz sebből vérző teste gyógyulást találni: azt csak a boldog isten tudja.

Közeledik az idő, amikor a jegyzői karnak nem lesz más választása, mint, hogy függetlenül az egyleti élet kereteitől, ismét egész súlyával lépjen fel, ha azt akarja, hogy jogos érdekei kielégítést találjanak.

A kecskeméti polgármesterség. Kecskeméti jelentés szerint tegnap határozták el, hogy Kecskemét város törvényhatósági bizottsága polgármesterválasztó közigyűlést *huszonnyolcadikán, csütörtökön* fogja tartani, gróf Ráday Gedeon főispán elnöklété alatt. A közigyűlés e napjának semmi más tárgya nincs, csak a polgármesterválasztás. *Kada* Elek örökségére, Kecskemét város polgármesteri székére többen aspirálnak s már meglehetősen heves harc dúl a városban, ahol izgalommal várják a választás napját.

Az állami tisztviselők gyakornoki idejének beszámítása. Az állami alkalmazottak ellátásáról szóló törvény rendelkezései szerint a gyakornoki, vagy gyakornokjelölti minőségben segély-

dij nélkül eltöltött szolgálati idő beszámításának csak akkor van helye, ha ezt az alkalmazást közvetlenül olyan alkalmazás előzte meg, avagy követte, amely beszámítható javadalmazással volt egybekötve. Ilyenformán a gyakornoki, vagy gyakornokjelölti minőségben eltöltött szolgálatot nem lehetne beszámítani az esetben, ha az ilyen alkalmazást közvetlenül egy más, de szintén fizetésellen, vagy fizetésellen alkalmazás követte. Mint-hogy ez a tisztviselőknek igen nagy kárára volna, s különben is a törvény ezáltalval ellentétben állna a földművelésügyi miniszter megkeresése alapján kijelentette a pénzügyminiszter, hogy ilyen esetben a gyakornoki, vagy gyakornokjelölti minőségben eltöltött szolgálati idő beszámítandó.

A közigazgatási bíróság a bihari közigazgatás ellen. Nagyszalontáról jelentik: A közigazgatási bíróság csak nemrégiben semmisítette meg a nagyszalontai előjárásválasztást, melyet a függetlenségi párt a bihari közigazgatás vezetőinek erőszakosságai miatt megpeticionált. Most ismét ítéletben állapította meg a közigazgatási bíróság a gyűlésbetiltásairól országos névre szert lett *Csanády Jenő* főszolgabírónak törvényellenes eljárását. A telen ugyanis nagy izgalmat keltett Nagyszalontán a megüresedett főmérnöki állás betöltése körül keletkezett korteskedés, melynél előrelátható volt, hogy a munkapárti jelöltet semmi szín alatt sem fogják megválasztani a kiválóbb szakértelmű jelöltekkel szemben. A közigyűlésen azonban hihetetlen dolog történt. A főszolgabíró egyszerűen *nem engedte meg a szavazást azokra a jelöltekre, akikről köztudomású volt, hogy az ő jelöltjével szemben abszolút többségre számíthatnak* és daczára a közigyűlés többségének és a törvény előírásának, nem jelölte őket szabályszerűen benyújtott pályázataik ellenére sem. Természetesen nagy vihar keletkezett, s a képviselőtestületi tagok, hogy még se győzzön a főszolgabíró erőszakossága, egy ismeretlen jelöltet, Héger Jánost választotta meg óriási többséggel. A főszolgabíró erőszakos és törvénytelen eljárása miatt az egyik kizárt pályázó, *Pikó János* nagyváradi mérnök, s több függetlenségi képviselőtestületi tag felebbezést nyújtottak be Bihar vármegye törvényhatósági bizottságához, ennek közigyűlése azonban bihari módra helyben hagyta a törvénytelen választást. A panaszlók nem nyugodtak, s újabb felebbezés folytán a közigazgatási bírósághoz került a mérnökválasztás ügye. A közigazgatási bíróság most küldötte le határozatát az ügyben a vármegyéhez, ítéletében megsemmisítve a választást. A megsemmisítés indokolása erős hangon tanítja ki a bihari urakat, hogy *eljárásuk abszolút törvényellenes volt*, a főszolgabírónak semmi joga nem volt a jelöléshez, illetve a közigyűlés akaratának megtagadásához, a jelölést a képviselőtestületnek volt csak joga megtenni és egyedül a közigyűlés volt hivatva jelöltek közül választani. A megsemmisítő határozat a polgárság körében nagy megnyugvást keltett.

Járás székház községek költségén. Az új-arádi járás községei határozatilag kimondták, hogy Új-arád községben a főszolgabírói lakás és hivatal elhelyezésére járási székházat építenek, a melynek költségeit adóalap arányában közösen viselik. A községek teleg megvételével és az építés loganatosításával a vármegye alispánját bízták meg a következő feltételek mellett: A szolgabírói székház mint a község törzsvagyona a hozzájárulás arányában a község nevére kebeztessék. Az összköltség 100.000 koronát túl ne haladjon. A felek részére tágas városzoba létesíttessék. A törvényhatóság által egy új-arádi járási székházalap létesíttessék. Az új-arádi járási főszolgabíró mindenkor lakbérére és irodabérére a járási székházalapra fizetessék. A székházalapról az alispán által az új-arádi járás mindenkor főszolgabírójának meghallgatásával évenként költségvetés készíttessék és az a törvényhatóság által jóváhagyás végett a belügyminiszter urhoz fölterjesztessék. A székházalapnak évenkénti előirányzaton felüli jövedelme tőkésíttessék. Amidőn a tőkésített összeg a község által megszavazott összeget eléri, az az alaptól a községnek visszatéríttessék.

A piaci elővásárlás korlátozása. Sáros vármegye közönsége e tárgyban legutóbb a következő szabályrendeletet alkotta meg:

1. §. A vármegye területén levő hetivásártartó községekben és azok határában április 1-től október 1-ig pedig délelőltől 9 óráig a hetivásárok alkalmával a napi-piacokra beszállított élelmiszerekből nem helybeliek, ugyszintén azon helybeli lakosok, kik élelmiszereknek adás-vételével üzletszerűleg

foglalkoznak, a saját háztartásuk rendszeres napi szükségletét meghaladó vásárlásokat nem eszközölhetnek.

2. §. Azok, kik ezen szabályrendelet rendelkezéseit megszegik, vagy annak megszegését elősegítik, kihágást követnek el és 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, annak behajthatatlansága esetén öt napig terjedő elzárással büntetendők.

3. §. A büntetéspénzek hovatfordítását, valamint a kihágások elbírálására hivatott hatóságokat illetőleg az 1901. évi XX. t.-cz. rendelkezései az irányadók.

Bács-Bodrog vármegye jegyzői nyugdíjalapja. Bács-Bodrog vármegye „Községi alkalmazottak nyugdíjalap”-jának múlt évi számadási zárlatára szerint az alap vagyona közel két millió, pontos összegben 1 millió 952 ezer 676 korona. Itt tehát aligha okoz a vármegye közönségének fejtörést az, miből fedezze a nyugdíjszükségletét.

Kisújszállás és Karczag községekké alakulása. Kisújszállás és Karczag rendezett tanácsú városok képviselőtestületének többsége elhatározta, hogy a városoknak nagyközséggé való fejlesztése iránt felír a vármegyéhez. A két város feliratát nemrégiben tárgyaltta Jásznagykun-Szolnakegyháza törvényhatósági bizottsága s a határozat most került fel a belügyminiszteriumhoz. A vármegye határozata azt tartalmazza, hogy jöllehet az új városi törvény sulyos újabb terheket ró ugy Kisújszállásra, mint Karczagra, mindamellett mind a két város bír annyi szellemi és anyagi erővel, hogy rendezett tanácsú szervezeten továbbra is megmaradhat, annnyival is inkább, mert kilátás van arra, hogy az alföldi mezőgazdasági városok jövőre halványozott államszolgálatban fognak részesülni, a törvényhatósági bizottság ennélfogva a két város nagyközséggé való visszafejlesztése iránti kérelmének figyelembevételét nem javasolja a belügyminiszternek.

A vármegyei utadó után szedhető kamat. Az 1912. évi LIII. t.-cz. 28. szakasza szerint az adó-fizetésnél a kamat minden évnegyedre külön számítható ki s a koronán aluli összeg a kamatkiszámításnál figyelmen kívül marad. A kamatot az utadó után is fizetendő, azonban az utadófizetők legnagyobb része a minimális tételt, évi 3 korona utadót fizet. Az a kérdés merült fel, hogy ezek a minimális adófizetők kötelesek-e utadó hátralékuk után kamatot fizetni, mivel tartozásuknak egy negyedévre eső része 1 koronánál kisebb. A kereskedelemügyi miniszter nemrégiben kiadott rendelete szerint, minthogy a törvényhatósági utadók kezelése tekintetében a közadók kezeléséről szóló határozatok a mérvadók, az érvényben levő közadókészlet törvény szerint pedig a koronán aluli köztartozások után kamat nem jár, az évi 4 koronát el nem érő utadó tartozások évnegyvedi részletét után sem szedhető kamat.

TANÜGY

Dadogók vizsgálata volt ma a Gróf Károlyi-utcai polgári iskolában, melyen dr. *Szankovics Rezső* b. igazgató elnökölt. Előkelő közönség hallgatta nagy érdeklődéssel azt a kiváló eredményt, melyet *Skultéty Lajos*, a tanfolyam vezető tanára ezen, korábban sulyos beszédhibás fiukkal és leányokkal felmutatott. Oly szépen adtak elő, hogy csak elvétve volt észrevehető a régi baj nyoma, mely életüket is megkeserítette. Szívesen szavakkal adott ezen tapasztalatának kifejezést a vizsga elnöke és közönsége nevében dr. Mihalovics Béla udvari tanácsos.

Iskolaorvosi és egészségügytanári tanfolyam. Az iskolaorvosi és egészségügytanári tanfolyamot a kolozsvári egyetemen szeptember 15-től december hó 15-ig tartják meg.

Beiratások a királyi József-műegyetemen. A királyi József-műegyetemen a beiratások a tanév első felére szeptember 1-től 12-éig tartanak. A tényleges katonai szolgálatot teljesítő önkéntesek október 1-től 8-ig iratkozhatnak be.

Műsor:

I. rész:

1. A száj tisztogatása.
2. Az összes fogak bacillusok kiirtása.
3. A nyálkahártyák és a szájjapadás felületése, erősítése.

II. rész:

1. Az összes fogak alapos megtisztítása.
2. A fogak erősítése (megszabadítása minden ártalmas anyagtól)
3. A fogak megszépítése (Végszám az előadás fénypontja)

Előadja a világhírű „ODOL”

Kezdetre: minél korábban.

Ára: egész üveg **K 2.—**
Fél üveg **K 1.20**

Szom

TC

A CSA

Ma d
főlt a
multkori
berek, a
tek ide.

A na
dor bünte
ányi Lás
vadás, el
ták felel
1909 ápr
városból
hogy ab
Mikor a d
a főváros

— Ne
sirt a pan
jobban ism

A bir
1913:XXI
vargás vét
tetésül né
hirdetése
csavargó:

— Mi
Budapestre
tolonczház
rülnek ide
san. Ugy l
Persze
rendőr kit

Bán l
a bírák el
Baross-utcz
hogy csav
a veszpré
ahonnan B
megérkez
delte, hogy
hogy a ren

A köv
számot, a
büntetve, s
el a bünte
csavargás
napí foghá
Márto
hatvanhat
rom izben
volna s az
zet azért
lörve. A f
négy hóna

Az egy
fogtechnik
versenyter
a pillanath
a harmadik
ki, el akar
lott hason
mán két h
megbizott
fogházra it

Szelec
vetkező vá
négyezer,
s legutóbb
ban, ahonn
gadtá, hogy
megbizott i
örséghez le
lározattal
Lajos csav
ször volt
vádolt elle
Vessel Józ
„hol a vör
a főváros
pásért is b
dat. A bír
Vessel Józ
elrendelni
A köv
lesz.

§ Hat
szeméért.
Menschl K
buknak ol
röpkelöre
nevű 16 év

TÖRVÉNYSZÉK

A csavargó-bíróság tárgyalása

— A második főtárgyalás —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 22.

Ma délután itélkeztek másodszer a csavargók fölött a Mosonyi-utcai tolonczházban. Ismét a multkori kép. Egyszerű, szürke, érdeknélküli emberek, a főváros moesárijának alakjai kerültek ide.

A mai tárgyaláson, amelyet dr. Wiener Sándor büntető írásbíró vezetett s amelyen dr. Pogány László kir. ügyész megbízott képviselte a vádat, elsősorban Kovács Ignác napszámot vonták felelősségre, akít egy detektív állított elő, mert 1909 április 13-ika óta tíz évre ki van tiltva a fővárosból. Kovács Ignác dicsékedve hangoztatta, hogy a büntető bíróság még soha sem ítélte el. Mikor a detektív elfogta, aznap reggel jött vissza a fővárosba Leleszről.

— Nem tudok én már sehohol máshol élni, — sirt a panasza, — mint itt a fővárosban, mert itt jobban ismernek, mint a saját falumban.

A bíró az ügyész megbízott indítványára az 1913:XXI. t. cz. 3. §. 1. bekezdésébe ütköző csavargás vétsége és tiltott visszatérés miatt összűntetésül négy hónapi fogházra ítélte. Az ítélet kihirdetése után elkekeredve jegyezte meg az elítélt csavargó:

— Miért ítélnek engem el, ha én vissza jövök Budapestre s itt dolgozni akarok. Vannak itt a tolonczházban olyanok is, akik a fegyházból kerülnek ide s azokat még sem büntetik ilyen súlyosan. Ugy látszik, ezeknek protekciójuk van.

Persze tovább nem folytathatta, mert a kísérő rendőr kitűszkolta a szobából.

Bán Lajos 26 éves gvári munkás került aztán a bírák elé, akít a detektívek a József-körut és Baross-utca sarkán fogtak el. A vádlott tagadta, hogy csavargott volna. Julius 30-án szabadult a veszprémi fogházból s onnan Győrbe ment, ahonnan Budapest felé vette az útját. Alig, hogy megérkezett, a detektívek elfogták. A bíró elrendelte, hogy a vádlottat visszaküldi a rendőrséghez, hogy a rendőrbíróság ítélkezék fölötté.

A következő vádlottat, Bokros András napszámot, akít hetvennégyezer volt már kihágásért büntetve, s akít lopás miatt már három ízben Héll el a büntető bíróság, mint alkalmi tolvait, a bíró csavargás vétségéért és tiltott visszatérésért öt hónapi fogházra ítélte el.

Mártonfi Lajos pinczér közigazgatási tolonczházban volt már büntetve. Lopás miatt három ízben ítéltek el. Tagadta, hogy csavargott volna s azzal védekezett, hogy a pinczermesterséget azért nem folytathatja, mert az ujjai el van törve. A bíró az ügyész megbízott indítványára négy hónapi fogházra sujtotta.

Az egyetlen érdekes alak Glück Pál 21 éves fogtechnikus volt, akít augusztus 17-én kint a löversenyterén a 3 koronás helyen fogtak el abban a pillanatban, amikor egy hamis tikkelt, amelyet a harmadik futamról az ötödik futamra korrigált ki, el akart adni. A bíró konstátálta, hogy a vádlott hasonló tikkeltelalásért már a mult év folyamán két hónapi fogházra büntetve volt. Az ügyész megbízott indítványára Glück Pált három hónapi fogházra ítélte a bíró.

Szelezky István szobafestősegéd volt a következő vádlott. A rendőri jelentés szerint lopásért négyezer, kihágásért tizenegyszer volt büntetve s legutóbb hamis néven volt bejelentve a fővárosban, ahonnan tíz évre ki van tiltva. A vádlott tagadta, hogy ő csavargott volna. A bíró az ügyész megbízott indítványára elrendelte ügyének a rendőrséghez leendő áttételét. Ugyancsak hasonló halálózzattal került vissza a rendőrséghez Grabasi Lajos csavargó, akít kihágás miatt már hetvenöt-ször volt büntetve. Ivanics Mihály asztalossegéd vádlott ellen a rendőri jelentés azt hozta fel, hogy Vessel Józsefet és Vessel Istvánt, az ugynevezett „hol a vörös“ játékkal kifosztotta. A vádlott, akít a főváros területéről ki van tiltva, s aki már lopásért is büntetve volt, tagadta a terhére rótt vádat. A bíróság tagadásával szemben kénytelen volt Vessel József és Vessel István tanuk kihallgatását elrendelni s ezért a mai főtárgyalást elnapolta.

A következő tárgyalás a jövő hét folyamán lesz.

§ Hatvan korona — egy gyermekmunkás szeméért. Az Epp és Fekete-féle gépgyárban Menschl Károly művezető egy öntött kereken lévő duknak olvasztott vassal való betömését Mulai Ede gépkezelőre bízta, aki a vasolvasztást Szauer Rezső nevű 16 éves tanoncczal végeztette. Az izzó vas vá-

ratlanul kifröcsesent s az inast szemén és arczán súlyosan összeégette. A szerencsétlenség miatt a kir. ügyészség Menschl Károly művezetőt és Mulai Ede gépkezelőt tette felelőssé, akik ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt emelt vádat. A tárgyaláson a művezető azzal védekezett, hogy ő Mulai gépkezelőre bízta a vasolvasztást s arról nem tehet, ha ez a 16 éves tanonczot bízta meg ezzel a munkával. A gépserelő viszont azt hozta fel védelmére, hogy a szerencsétlenül járt tanoncz már gyakorlott s vasolvasztásban, mert több ízben végzett már olvasztást. A bíróság Menschl Károly művezetőt az ellene emelt vád alól jogerősen felmentette, ellenben Mulai Ede gépkezelőt gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségéért elítélte 60 korona pénzbüntetésre.

§ Letartóztatott bankvezetők. Lembergből jelentik: A esődbe jutott stanislaui polgári bank igazgatóját és pénztárosát letartóztatták, mert kiderült, hogy az ő vétkes könnyelműségük juttatta a főnk szélére a bankot. Az ügyészség ma letartóztatási parancsot bocsátott ki a bank igazgató-tanácsának elnöke, Hebovszki Szaniszló ellen és azt hisztelik a városban, hogy még több letartóztatás is lesz.

§ Királysértő szerb katonaszökevény.

Nagy feltűnést keltett hetekkel ezelőtt Markovics Zsivoin prokuplyei szerbiai születésű, 29 éves görögkeleti vallású géplakatossegédnek a letartóztatása. Markovics Zsivoin hazájából, Szerbiából, a háboru kitörésekor megszökött és a Nova Borba (Új küzdelem) című horvát nyelvű lap mult évi november 26-án megjelent számában „A forradalmi proletárság feladata“ című cikkében királysértést követelt el. Az ügyész vádirat ellen Markovics Zsivoin dr. Ladányi Armin ügyvéd után kifogásokat adott be. Ma tárgyalta ezeket a kifogásokat a büntető törvényszék vádtanácsa dr. Baráth táblabíró elnökelete alatt, s a letartóztatott királysértő vádlottat vád alá helyezte.

§ A gabonabizományos büne. A büntető törvényszék ma tárgyalta Bergner Dezső volt gabonabizományos, jelenleg kereskedelmi ügynök három rendbeli magánokirathamisítási és hatrendbeli csalási bűnügyét. Bergner üzleti összeköttetésben állott Domán Ödön gabonabizományossal, akinek közel 15.000 koronával tartozott. Átadott neki három darab, egyenkint 1500—1500 koronáról kiállított váltót biztosítékul. E váltókra Bergner ráhamisította Bekker János és Bászku János vagyonos pilisi földművesek névaláírásait. Domán csak akkor tudta meg, hogy Bergner hamis váltókat adott át neki biztosítékul, mikor a váltókat értékesíteni akarta. Bergner részedett még hat üllői gazdát, névszerint Greuss Istvánt, Györi Józsefet, Fülöp Károlyt, Mezey Mihályt, Kis Sándort és Fülöp Józsefet, akik Bergner nagyhangú ígéréteitől megtevesztve, 4400 korona értékű gabonát szállítottak neki hitelbe továbbeladásra. Bergner el is adta a szállított gabonát, de az eladási árat magának tartotta meg. Bergnerrel együtt a vádlottak padjára került Bergner fiatal felesége, szül. Bauer René is. A bíróság Bergner három magánokirathamisítás bűntettéért és hat csalási vétségéért összűntetésül két év fegyházra ítélte, feleségét azonban bizonyítékok elégtelensége okából felmentette a vád alól. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbírástért felebbezett, de felebbezett az elítélt vádlott és a védő is.

Nyilttér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Őszi idény a Margitszigeten

Nyáron, mikor a rossz időjárás miatt a legtöbb fürdőt és nyaralóhelyet gyéren látogatták, az újépítelt és modern kényelemmel berendezett

Nagyszállodát és Margitfürdőt

Állandóan a legelőkelőbb családok keresik fel. A szállodának, fürdőnek és társalgó helyiségeknek új fűtési berendezése lehetővé teszi, hogy a fürdő és szálloda még a késő őszi idényben is a legnagyobb kényelmet biztosítsa a közönségnek. Szeptember 1-től kezdve ugy a szobák, mint a fürdők és vendéglők árai lényegesen mérsékeltek.

SPORT

Budapesti nyári versenyek

— Hatodik nap. —

Nagyon mozgalmas nap lesz holnap, mert csupa népes mezőnyök lesznek. A kétévesek dominálják a programot: számukra három futam áll nyitva.

Sportszempontból a *Budai díj* érdemli a legtöbb figyelmet, mivel mértőföldes startjánál igen jó lovak találkozhatnak. Ez természetesen azt vonja maga után, hogy a sok jó ló között igen nehéz a nyerőt megjelölni, mert az esélyek nagyon egyformák. Ott látjuk a kötelezettek között *Satrap*, *Sacher*, *Nimród*, *Alpenweilchen*, *Loni*, *St. Maura*, *Aides*, *Salvator*, *Csalfanna*, *Vértes* és *Ferke* neveit. E jó kalibert képviselő társaság közül — ha aközidensét kiheverte már — feltétlenül első esély illeti meg *Salvator*t, ellenkező esetben *Loni*, *Ferke* és *St. Maura* között teljesen nyitnak tartjuk a versenyt.

Legnagyobb a díjazása a *Kétévesek nyári nagyhandicapjének*. Husz youngster bír indulási joggal 10.000 koronájáért. Nem az első klasszist reprezentálják a kötelezettek s így nem annyira a sportérték, mint a várható népes mezőny fogja a szemlélt szórakoztatni. A sulykirovás alapján *Altwin*, *Makacs*, *Slibowitz*, *Hochzeit*, *Karenina*, *Cesarica*, *Bestiario* neveit említhetjük fel. Szűkebb választás után az *Altwin*, *Makacs*, *Bestiario* befutót várjuk.

Az *Istállók dija*, egy 2500 méteres konkurenczia nyitja meg a napot. Ezt a versenyt három ló közé helyezük s ezek *Csecsebaba*, *Don Alma* és *Lovelace*. A napot záró *Kétévesek handicapje* hatalmas fielddel lesz lebonyolítva. A sulyelosztást itt is csak dicsérni lehet, mert *Piperita*, *Pourparler*, *Free Drink*, *Mitsouko*, *Cyprus*, *Tüntetés*, *Mindoro*, *Gizi*, *Bokréta*, *Zabolátlan*, *Zora*, mind sánszosak. A mi véleményünk szerint a 900 méterre mindig hűen futó *Pourparler* fog győzni *Piperita* és *Zora* előtt. Jól fog futni *Free Drink*. Jelöltjeink:

- I. Lovelace—Don Alma.
- II. Champus—Stoiker—Mylad.
- III. (Salvator) — Loni—St.-Maura.
- IV. Query—Robusta.
- V. Rangos—Paris—Pepik.
- VI. Altwin—Makacs—Bestiario.
- VII. Pourparler—Piperita—Zora.

() **Mosci Ksiaze kikapott.** Baden-Badenben ma vette kezdetét a híres nemzetközi meeting. Az első nap főszáma a *Fürstenberg Memorial* volt, amelyben starthoz állt *Mosci Ksiaze* is, de mint az osztrák és német Derbykben, csak második lett a graditzi ménes Angliában ötször veretlenül futott *Cyclon*-ja mögött. Eredmény:

Fürstenberg-Memorial, 50.000 márka, 2000 méter: 1. Graditzi ménes 36 *Cyclon* (Bullock), 2. herceg Lubomirski 36 *Mosci Ksiaze* (Gulyás), 3. J. Stern 36 *Tur-lupin* (Garner). Háromnegyed hosszal első, fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:33.

() **Ügetőlovaglások Budapesten.** Az ösz meetingen három lovagolt ügetőverseny kiírását tervezte a BÜVE. A badeni meetingen nagy népszerűségnek örvendenek az efajta versenyek s hihetőleg — már csak az újszerűség miatt is — a budapesti publikum körében is kedveltségre tesz szert.

() **Az Erzsébet királyné-díj starterlistája** ez lesz: *Laudanum* (Janek), *Landluft* (Trigg), *Morphy* (Korb), *Fo-Fo* (Abos), *Oiseanu* (Carlslake), *Jaromir* (Painter), *Miczi* (Janek v. Gulyás), *Kokoro* (Buxton), *Vértes* (Varga).

() **Szezonyító mérkőzés.** Az Üllői-utj pályán vasárnap veszi kezdetét a hivatalos őszi labdarugó-szezon. Kettős Corinthian mérkőzés kerül előtérre. Félhárom órakor a 33 FC játszik a *Törökös* csapatával, míg 4 órakor az FTC új összeállítású csapata mutatkozik be, ellenfele az *Upesti Torna Equit* csapata lesz. Mindkét mérkőzés győztese az elődöntőbe jut. Az FTC—UTE mérkőzését *Schubert* M. Ferencz vezeti. Egy órakor az „FTC ifjúsági serleg“ győztes *Vas- és fém-munkások* csapata játszik az FTC ifjúsági csapatával. — FTC I. b. *Kolozsváron* játszik vasárnap a *Kolozsvári Kereskedelmi Akadémiai SK* csapatával.

KÖZGAZDASÁG

Új rend a Nyugati pályaudvaron

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 22.

Ismeretesek azok a panaszok, melyeket nemrégiben is a Nyugati pályaudvar ellen hangoztatnak. A Nyugati pályaudvar az osztrák-magyar monarchia legnagyobb pályaudvara, ahol egvedül van egvütt a személy- és teheráruforgalom, emellett azonban a pályaudvar kiterjedtsége az óriási forgalom lebonyolítására nem elégséges. Mióta azonban az új főnök, Sarkadi Lajos elfoglalta hivatalát, sok minden megváltozott a nyugati pályaudvaron.

Az új főnök, az elhunyt Daróczy Rezső utóda, erővel kézzel és kipróbált tapasztalatokkal rendelt teremtett a teherforgalom lebonyolítása körül és azóta a reklamációk és panaszok száma lényegesen csökkent. Itt azonban a reformok természetesen lassabb és fokozatosabb lépésben haladhatnak, ám annál radikálisabban oldotta meg a személyforgalom mizériáit. A régi posta-épület helyére mindenekelőtt áttelepítették a III. osztályú várótermeket, melyek kényelmesek és tágasak, a mi pedig a legfőbb: tiszták. A régi várótermek helyére így az I. és II. osztályú utasoknak kétszer akkora váróhelyiségeket építettek, melyeknek az átalakítási munkálatai befejezés előtt állnak. A pályaudvarhoz épített hat új vágány ezenfelül lényegesen megemelték a csarnok megterhelhetőségét úgy, hogy azok a kellemtelen és veszélyes torlódások, melyek a Nyugati pályaudvaron napirenden voltak, már-már tűnőfélben vannak.

A forgalom úgy a személyszállítást, mint a teheráruforgalmat illetően napról napra nő. Ebben az óriási arányú munkában felügyeletet és fegyelmet gyakorolni egész embert kíván. Ez a nagy horderejű felelősség része Sarkadi főnöknek, aki végre valóban világvárosnak méltó pályaudvart teremtett a Nyugatiból és ebben a munkában Haviár és Detela helyettesfőnökökkel, agilis dolgozóitársaival egvütt, az egész hivatalnok kar igaz ambícióval támogatja őt.

A járadékpiacról. A balkáni léke nem hozta meg a kívánt javulást a pénzpiacra, s az értéktörszén sem váltotta föl az üzletelenséget elevenebb forgalom. Az egyes értékek alig mutatnak föl áringadozást, különösen a fix kamatozású papírosok árfolyama nem javul. A záloglevelek hónapok óta szinte változatlan kurzust mutatnak, az állampapírok ellenben az utóbbi hetekben valamivel megjavították árfolyamukat. Így a négy százalékos járadék 81.65 koronán áll, az aranyjáradék ismét pari fölé emelkedett, s 102.75 koronán jegyez. Egvedül az új típusú, 4½ százalékos rente nem akar javulni, amely még most is 60 fillérrel áll kibocsátási árfolyama alatt. Az osztrák járadék 2½—3 százalékkal kedvezőbb, szóval a szokott kurzusdifferencia nem enyészett el. A járadékpiac kedvezőtlen alakulására befolyással vannak az új államkölcsönök fölveteléről elterjedt hírek. Majdnem minden állam próbálkozik kölcsönért a piacon s a várható kibocsátások már most nyomják a kurzusokat.

Külföldi tanulmányutak. Baró Ghullán Imre földmívelésügyi miniszter Péch Béla miniszteri osztálytanácsost és dr. Korbuly Mihályt a m. kir. haléltani és szennyvíztisztító kísérleti állomás vezetőjét három heti tanulmányutára Svédországba küldte. Kiküldetésük célja, hogy a szulfitezellőzögvári szennyvízgyöknek szeszé, illetve tüzelőanyagává való feldolgozását a helyszínen tanulmányozzák s hogy ennek alapján véleményét adhassanak arra nézve, hogy ezen eljárások meghonosíthatók volna-e nálunk is.

Nemzetiségi bankalapítás. A prágai cseh bank az Ustredna Banka néhány év előtt Központi Bank Részvénytársaság cég alatt félmillió korona alaptőkével a fővárosban pénzintézetet alapított. A kis pénzintézet változó szerencsével dolgozott, s a kezdet nehézségeit is csak úgy tudta legyőzni, hogy az anvaintézet a zavarából állandóan kiségitette. Most ez a fővárosi cseh bank Nagymihály-

ban főlk felállítását tervezi, sőt már a tól nyelvű cégét be is jegyeztette. A Félvidéken az új bank alapítása ellen nagy a felháborodás, mert ott jól tudják, hogy az ilyen bankok a felsőmagyarországi vármegyékben a nemzetiségi mozgalmak exponensei. Nagymihályban most erős agitáció indult meg az új bank ellen, s a mozgalom iránvítói 24-ére gyűlést hívtak egybe, amelynél a bankfiókkal szemben követendő eljárásukat fixirozzák.

Nőiszabók a kereskedelemügyi miniszternél. A Budapesti Nőruhakészítő Ipartestület kötelekbe tartozó iparosok képviseletében Holzer Sándor kereskedelmi tanácsos, ipartestületi elnök vezetése alatt ma délután küldöttség tisztelgett báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszternél. Az ipartestület a közszállítási szabályzat 29. §-ának 4—7. pontjai alapján a szállításhoz a szakképzett kisiparosok részére való biztosítást kérte, annál is inkább, mert a szállításhoz pályázott többi versenyző, más szakmabeli vállalkozó és nem is nőiszabó iparos. A miniszter válaszában teljes jóindulattal és a közszállítási szabályzat szellemének érvényesítéséről biztosította a küldöttséget.

A jegybank főtanácsülése. Az Osztrák-Magyar Bank a nyári szünet után csütörtökön tartja első főtanácsülését, amelynél dr. Popovics Sándor bankkormányzó fog elnökölni és az ügyek referense Pranner József vezértitkár lesz.

Adómentes nyerscukor méhek etetésére. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület közbenjárására a pénzügyminiszter a földmívelésügyi miniszter hozzájárulásával 3000 métermázsas denaturált nyerscukrot engedelmzett méhek etetésére. Megrendelő lapért és megfelelő utasításért az Országos Méhészeti Egyesület (Budapest, IX., Üllői út 25. l.) elnökségéhez kell fordulni.

A közgazdasági tanfolyam előadásai. A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam mai napján az első előadást dr. Hequeshtalmu Lajos miniszteri tanácsos, a Mav. elnök-helyettese tartotta német nyelven. Magyarország vasuti közlekedéséről. Az előadás ismertette a vasutak építésének történeti fejlődését és a jelenlegi vasuti politikánkat. A vasuti vonalak hossza az 1911-ik év végén majdnem huszonegvezer kilométerre rugott. A második előadást dr. Hennycu Vilmos posta- és távirat főigazgató tartotta francia nyelven. Előadásában a hírközvetítő intézményeknek — posta, távirat és telefon — fontos szerepét ismertette a közgazdasági életben, a termelő és fogyasztó érintkezése terén. Ismertette továbbá a magyar posta szervezetét és forgalmát, továbbá a modern posta eszközeit. A nagy érdeklődéssel kísért előadást dr. Kohányi Zoltán tengerhajózási főfelügyelő német nyelvű értekezlete követte a Magyar hajózásról. Ma délben egy órákor a tanfolyam résztvevői mintegy másfélszázán háromnapos kirándulásra indultak dr. Schack Béla főigazgató vezetése mellett Miskolcra, Diósgyőrre, Kassára és a Magas-Tátrába. Az uti marsal Székely László fővárosi tanár lesz.

A fogyasztási szövetkezetek vezetői. A szövetkezeti dolgokkal foglalkozókat bizonyosan érdekelné fogja, hogy a különböző társadalmi rétegek közül, melyek karolták föl leginkább a fogyasztási szövetkezeti ügyet Magyarországon. Megvilágítja ezt a kérdést bizonyos mértékig a legnagyobb magyar fogyasztási szövetkezeti központ a „Hangva” legutóbb elkészült összeállítás, mely szerint az 1912. év végén a „Hangva” kötelekhez tartozó szövetkezetek elnökei közül lelkes volt 439, tanító 161, közigazgatási tisztviselő, főként jegyző 110, állami hivatalnok 39, kisbirtokos 267, nagybirtokos 70, gazdatiszt 30, iparos 32, magánzó 31, nyugdíjas tisztviselő és katonatiszt 14, orvos és gyógyszerész 8, hölgy 1 (Oldenburg hercegeasszony Brogyánban.) Nem érdektelen az sem, hogy milyen foglalkozási ághoz tartozók vállalkoztak a fogyasztási szövetkezeteknél a legteresebb munkára, a könyvelésre. Szövetkezeti könyvelő volt: lelkes 123, tanító 649, közigazgatási tisztviselő 82, állami hivatalnok 37, kisbirtokos 213, nagybirtokos 15, iparos 36, magánzó 23, nyugdíjas tisztviselő 15, orvos és gyógyszerész 7. Az anvagi felelősséggel járó pénztárosi tisztségre a következők vállalkoztak: lelkes 87, tanító 126, közigazgatási tisztviselő 32, állami hivatalnok 30, kisbirtokos 815, nagybirtokos 37, orvos és gyógyszerész 7, iparos 33, nyugdíjas hivatalnok 14, magánzó 21. Ezeknek az adatoknak érdekességét leginkább az növeli, hogy a felsorolt tisztségeket az arra vállalkozók tulajdonképpen nagy része teljesen önzellenül, minden anvagi díjazás nélkül tölti be.

A megobstruált közgyűlés. Fiuméből jelentik: Megirtuk, hogy az Indeficieonter szabadhajózási részvénytársaság június hónapban rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgvsorozatán az alap-

tőke felemelése, valamint az igazgatóságnak Budapestre való áthelyezése szerepelt. Az ellenzék megobstruálta a közgyűlést, mely délelőtt 10 órától este 5 óráig tartott és csak rendőri fedezet mellett lehetett a közgyűlést befejezni. Ekkor az ellenzék résztvevőinek kivonultak és a visszamaradt többség a napirendet letárgyalta és elfogadta. Az ellenzék résztvevőinek a közgyűlési határozat ellen felebbelzettel eltek és a fiuwei törvényték mint kereskedelmi bíróság, mint értesülünk, a rendkívüli közgyűlés határozatát jóváhagyta.

Arlejtési hirdetmény. Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság a lebontandó esztergomi régi ügynökségi épületének összes anvagát értékesíteni szándékozá, f. évi aug. 28-án déli 12 órára arlejtést hirdet az esztergomi ügynökségi épületnek felvételi irodájában. Az árverésen résztvevők tartoznak az árverés megkezdése előtt 200 korona bantpénzt az ügynökség pénztárána elismervény ellenében letenni, amely bantpénz az arlejtés befejezése után legottan a legtöbbet ígérőnek kivételével vissza lesz szolgáltatva. Az összes bontási munkálatokat a vállalkozó köteles saját költségén elvégeztetni olyképpen, hogy az alapfalak 30 centiméterrel a föld színe alatti mélységig szintén eltávolíttassanak. Az összes kikerülő anvagok a vállalkozó tulajdonába mennek át és az épület helve legkésőbb 1913. évi szeptember 15-ig planirozva tisztán adandó át.

Országos igasló-kiállítás és vásár Budapest. A székesfővárosi Tattersal telepén rendezendő II. országos igasló-kiállításra, amelynek bejelentési határideje augusztus 25-én jár le, szép számmal érkeztek bejelentések és az eddigiekből itelve, különösen tenvésznavag szempontjából a kiállítás teljes sikert ígér. Mindazok, akik ezen gazdaságos lötenvészési ággal foglalkoznak, mindenesetre jól teszik, ha tenvészükségletük beszerzése végett a szeptember 6—10-ig rendezendő vásárt meglátogatják.

Csödbök. A devai törvénytéknel Szöcs F. Lajos szálló-tulajdonos ellen. Csödbiztos Pichovszky József törvénytékni jegyző, tömeggondnok dr. Sandor San Jor, helyettes dr. Retgegy Gyarfás. Bejelentési határnap október 13. — A balassagyarmati törvénytéknel Markovics Jakab ottani főfőkereskedő ellen. Csödbiztos dr. Székely Miksa törvénytékni bíró, tömeggondnok Szilágyi Mór, helyettes dr. Paczolay Zoltán. Bejelentési határnap október 18. — A kolozsvári törvénytéknel Ingatlanbank Részvénytársaság ellen. Csödbiztos dr. Mikó Imre, helyettes Papp Viktor törvénytékni bíró, tömeggondnok ifj. dr. Sipos Gábor, helyettes dr. Tompa Kamil. Bejelentési határnap október 8.

Kivonat a hivatalos lapból

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Brajka Gyula díjnokot a nagyilondai, Péterfi Lajos igazolványos altisztet a sárvári és Szabó Gyula igazolványos altisztet a kézdvasárhelyi járásbírószághoz irnokokká; Galavits Ferenc soproni kir. országos fegyvertéti fegyört alkalmazása helyén fegyörre;

a földmívelésügyi miniszter Gallay Lajos okleveles gazdát, a m. kir. földmívelésiskolák tanszemélyzetének létszámába ideiglenes minőségű gazdasági gyakoronokká nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter ifj. Rhorer Viktor budapesti VII. ker. járásbírói, saját kérelmére, törvénytékni bírói minőségben a budapesti kereskedelmi és váltótörvénytékhez; dr. Nagy Kázmér petroszémi és Allasz Béla nagyenyedi járásbírói jegyzőket kölcsönösen; Sághy Endre szatmárnémeti kir. törvénytékni és Péntek Lajos battonyai kir. járásbírói te-lekkönyvvezetőket kölcsönösen; Prudovits Gyula trenesémi törvénytékni és Berger Lázár trenesémi járásbírói irnokokat kölcsönösen; Boda Jenő sárvári járásbírói irnokot a tetti járásbírószághoz helyezte át.

Pályázatok. A kolozsvári posta- és táviratigazgatósághoz a Csik-Csicsóban betöltendő postai ügynöki állásra augusztus 28-ig; a nagyváradi posta- és táviratigazgatósághoz az Értarsán (Biharmegye) betöltendő postamesteri állásra augusztus 28-ig; Temesmegye alispánjához a lippaj utmesteri állásra szeptember 20-ig; a nyiregvházi pénzügyigazgatósághoz szemlési állásra két hét alatt; a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz, az oklándi adóhivatalnál betöltendő pénztárnoki állásra két hét alatt; a pozsonyi kir. törvényték elnökeihez a bazini járásbírószágnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a miskolci törvényték elnökeihez díjnoki állásra két hét alatt; a gyulafehérvári kir. törvényték elnökeihez a balassfalvi járásbírószágnál betöltendő díjnoki állásra két hét alatt nyujtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Ujságkiadó Vállalat

Igazgató: ERDŐS ARMAND

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Budapest, augusztus 22. A *készáruüzletben* ma nyugodt volt a hangulat. Bőséges kínálattal szemben, a malmok még jó vételkedvet mutattak ugyan, de arra, hogy jobb árakat is fizessenek, mégsem voltak rávehetők. Mivel másrészt az eladók sem nagyon erőltették a vásárt, csak közepes árnyu forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán elkelt mintegy 35.000 q buza, szilárdan tartott áron. A legdrágább eladási ár 11.75 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.30 korona 78.5 kilós pestvidéki hibás buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel drágább, minden egyéb változatlan. Forgalomba került 1500 q rozs 8.47½—8.55 koronás áron, 500 q árpa 7.70 koronás áron, 100 q tizab 8.55 koronás áron és 100 q ó-zab 8.80 koronás áron. A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 órán belül 53.071 q buza érkezett Budapestre; 14.243 q liszt és 2528 q korpá szállított el innen. — A *határidőpiacon* a kedvező időre barátságosul és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet. A forgalom folyamán azonban, annak dacára, hogy a vidékről is szép időt jeleztek, mégis állandóan igen jó vételkedv tartotta magát felszínén, minek folytán erősen szilárdult az irányzat és meglehetősen emelkedett az árfolyam. A déli tőzsdén élénk forgalom fejlődött ki, az árfolyamok jól tartva maradtak, az októberi rozs pedig kifejezetten szilárd volt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 6 fillérrel, az áprilisi buza 4 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az októberi zab csak 1 fillérrel, a májusi tengeri 2 fillérrel, a szeptemberi tengeri 1 fillérrel emelkedett.

A készáruüzletben:
 Buza. Tiszavidéki: 500 q 79 k 23.50 K, 250 q 80 k 23.40 K, 100 q 80 k 23.50 K, 500 q 79 k 23.50 K, 1300 q 78 k 23.10 K felső. Bácskai: 400 q 80 k 23.50 K, 300 q 79 k 23.15 K, 1000 q 78 k 23.35 K. Pestvidéki: 100 q 80 k 23.50 K, 300 q 79 k 23.20 K, 500 q 78.5 k 23.— K, 1300 q 78 k 23.20 K ó buza, 100 q

77 k 22.70 K, Kalocsai: 2190 q 77 k 22.95 K, Óbcesei: 150 q 78 k 23.20 K, 125 q 80 k 23.20 K. Fejérmegyei: 100 q 78.5 k 23.45 K, 1000 q 78 k 23.10 K. Raktári: 2700 q 76 k 22.70 K ó buza, 2000 q 76 k 22.65 K, ó buza. *Rozs:* 200 q 17.— K, 300 q 17.— K, 500 q 16.95 K pp. *Zab új:* 100 q 17.10 K kpf. *Zab ó:* 100 q 17.60 K kpf. *T-árpa:* 500 q 15.40 K pp.

A határidőpiacon kötöttel délelőtt:
 Buza április 11.97—96—12.06—01—04—03, Buza október 11.53—49—61—57—60—59, Rozs április 9.40—39—47, Rozs október 8.90—89—96—94—95, Zab április 8.67, Zab október 8.32—31—39—34, Tengeri május 7.54—53—60—57—58, Tengeri augusztus 8.30—29—32—26.

Zárlat 1 órakor:
 Buza április 12.03—04, Buza október 11.59—60, Rozs október 8.95—96, Zab október 8.34—35, Tengeri május 7.58—59, Tengeri augusztus 8.26—27.

Értéktőzsde

Budapest, augusztus 22. Ma kissé lanyhább volt az üzlet iránya, mert a spekulánsok Enver bej nyilatkozatát igen kedvezőtlennek tartják és ezért nagyobb eladásokat eszközöltek. Az értékek igen minimális forgalom mellett 1—2 koronával esőkentek. Később a bécsi piac jobb jelentései dacára is tartózkodó volt a forgalom, mert a bizonytalan külpolitika és a rosszabbodó pénzpiac visszatartotta a spekulációt minden üzleti tevékenységtől. Zárlat felé a bécsi arbitrage vásárlására kissé megjavult az irány és az értékek áresésük legnagyobb részét behozták. A készáruüzletben az Adria véleményes vásárlásokra és tőkefelemelési hírekre újabb 5 koronával javult. A járadékpiacban változás nem volt. Délben, bár Berlinből kedvezőbb jelentés érkezett, a forgalom kifejlődni nem tudott, mert a spekuláció teljes tartózkodást tanusított. Az értékek alig változtak. A készáruüzletben az Adriát néhány koronával drágábban keresték. A járadékpiacban ismét 10 filléres olcsóbbodás történt, és a 4 százalékos jár. 81.50 maradt.

Az előtőzsdén kötöttel: Magyar hitel 819—819.50, Magyar bank 543.50—545, Rima 703.50—704, Adria 583—584.50, Közuti vasút 629.80—631, Déli vas: 128.80—129, Államvasut 703, Salgó 768.

A déli tőzsdén kötöttel: Magyar hitel 819.50—820, Per kor. 81.50, Kereskedelmi iparbank 100, Értékbank 823, Magyar bank 545—545.50, Rima 706, Adria 583—585, Közuti vasut 630, Államvasut 704.50, Salgó 764—766.50, Ganz 3250, Ruggyanta 569.50—570.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 623, Magyar hitel 822, Leszámitoló 515.50, Jelzálog 420, Rima 708, Államvasut 704.50, Városi villamos 353, Közuti vasut 632, Magyar bank 546.50.

Bécs, augusztus 22. A mai előtőzsdén buzdítás hiányában ismét stagnált a forgalom és az árfolyamok alig változtak. A déli tőzsdén szilárdabb volt az irányzat. Zárlat üzletelen, tartott.

Üzleti tudósítások

Kőbányai sertéspiac. Augusztus 22. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 132—133 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 134—138 fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 144—146 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés. Augusztus 22. Előző napi eladatlan maradvány 1249 darab sertés, 34 darab süldő. Pötfelhajtás 44 darab sertés, Mai felhajtás (egyegyed négyig) 1110 darab sertés, Összesen 2403 darab sertés, 34 darab süldő. Eladott 1742 drb sertés, 9 darab süldő. Mai maradvány 661 darab sertés, 25 darab süldő. Árjegyzés. Zsirtertés. Öreg I. rendű ételsúlylevonással 130—140 fillér, Öreg II. rendű ételsúlylevonással 126—130 fillér. Öreg silány ételsúlylevonással 128 fillér. Fialat nehéz ételsúlylevonással 136—144 fillér. Fialat közép ételsúlylevonással 144—150 fillér. Fialat könnyű ételsúlylevonással 146—150 fillér. Flussertés könnyű 240—300 kilogrammig élősúlyban 136 fillér. Süldő 50 kilogrammig beföldi élősúly 136—150 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár. Augusztus 22. Felhajtott 723 darab élő borjú (közte 9 rugott). Visszamaradt 32 darab. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 106—116 fillérig, kivételesen 120—122 fillér, közepminőségű élő borjúkért 94—104 fillérig, silány és rugott borjúkért 70—90 fillérig. Az irányzat szilárd. Az árak tartottak.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.
 Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
 Óvás! a Dr. Hommel nevet
 hangsúlyozni kell!

A REJTÉLY KULCSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

169

Mikor a reggeli végén, mely nem egész félórát vett igénybe, eszébe kavéjokat megitták, Elek Lucziánt dolgozószobájába vitte, előbb Francoisnak meghagyva, hogy háborítlanul akar lenni, tehát senkinek sincsen honn. Most Hermione emlőtestvére, amely jól csak tudta, a fiatal leány egész élettörténetét elmondta egészen addig a napig, midőn a lakás kintzása elöl menekülő, hazuról elszaladt és az erdőbe szökött. Elmondta, hogy min keresztek mindenhol a szegény kicsikét, elbeszélte, hogy atya ellen panaszt emeltek, de végre szabadon eresztették, mert nem lehetett bebizonyítani, hogy Hermionét — tőle megszabadulandó — megölte volna. Viguetaban azután — folytatá Luczián — mindenki azt hitte s én is azt hittem, hogy a kis Hermione az erdőben találta halálát. Némelyek azt mondták, hogy valamely meredélybe zuhant, mások, hogy a vadállatok tépték szét, vagy hogy valahol a sűrűben éhen vészelt el. Képzelteti meglepetésemet, kimondhatatlan örömmel, Mollin ur, midőn Morillon Hermione kisasszonyt, emlőtestvéremet, felismertem, pedig daczára az azóta lefolyt hosszú időnek, felismertem, daczára, hogy azóta nagy és szép leány lett, oly szép, hogy az embernek szeme káprázik, ha rátekin. De még mindig ugyanaz a göndör haja angyalfejskéjén, ugyanazon a göndör haja angyalfejskéjén, ugyanazon a friss rózsák vannak arcán, ugyanaz mosolygása ajakin, ugyanaz nyájas tekintete, mint egykoron, sőt még hangja is, mely csaknem nem is változott.

— És ő is mindjárt megismert téged?
 — Oh nem. De mihelyt nevemet megmondtam, mindjárt felkiáltott: Luczián, testvérem, testvérem!
 — És a viszontlátás örömeben mindjárt megölelték egymást?

— Igen, valóban szívből.
 — Minthogy azt hívéim, hogy Morillon ur atya, kérdezem, vajjon boldog-e, hogy családját feltalálhatta?

— És akkor?
 — Akkor, Mollin ur, azt felelte, hogy Morillon ur csak fogadóapja és elbeszélte, hogy miként találta őt e derék Morillon ur ájultan az erdőben, az uton, ahol kimerültségtől összerogyott s közel volt ahhoz, hogy éhen haljon meg. Különbben ismételni fogom önnek azt, amit nekem elbeszélte és akkor, ugy hiszem, azt fogja ön mondani, a mit én, hogy Morillon igen derék és nemeskeblű ember. Luczián most második elbeszélésehez kezdett, melyet Elek a legnagyobb figyelemmel és fokozódó csodálkozással hallgatott.

Bizonyára Mione nem mondott meg mindent testvérenek, de nem titkolta előtte, hogy Morillon színész volt és hogy ő maga is három évig nevelőapja foglalkozását követte. Ezt a költő nem igen bírta felfogni. Hogyan, a bájos, művelt, illedelmes, angyali ártatlan Mione vásárról-vásárra járt és a vándor-társaság színpadján komédiát játszott?! És Morillon Ambrus, e derék, becsületes, jószívű, tisztelő-éberszű öreg, ki csaknem tudós férfi volt s akinek ő lelki és szívutalajdonságait ismerni, becsülni tanulta, ez a Morillon csak egy szegény vásári színész volt?! Ki hitte volna ezt? De mikor Mionénak nevelőapja iránti benső szeretetére és arra gondolt, hogy ez utóbbi mily megbagadó ragaszkodással van az iránt, kit lányaként tart, keblét hevülni érzé. Szemeiben Morillon óriás-nagygyá lőn, — bámulatra ragadó, kiemelkedő alak, magasztos lény!

— Ezért tagadta meg tehát — mondá magában — a derék ember Györgytől leánya kezét; nem tartotta méltónak, hogy egy nagy művész neje legyen, kit a közönség a deszkákon rövid szoknyában és tricót-ban látott. Szóval: mert színész volt, azt képzelte, hogy szennyfolt van rajta. Hogy is ne! Hát a kemény és borzasztó megpróbáltatások, melyeket Mione átélt, nem még ezerszer jobban imádásra méltóvá tes-

szik őt? Várjon csak, Morillon ur, most ön elmentállításával hamar végezni fogunk.

Mint látjuk, a költő nem találta ki valódi okát annak, amiért Morillon leánya kezét a festőnek egyelőre megtagadta. De már a felfedezés is valami volt, hogy a derék Morillon e meglepedésre lelkiismereti kételyből határozta el magát.

— Nos, fiatal barátom, — szólott Elek Lucziánhoz — egészen boldog vagyok; oly dolgokat hallottam tőled, melyeknek annak idején nagy hasznát vehetem. Másrészt Mione emlőtestvéred iránti barátságod biztosít engem arról, hogy őt annál nagyobb buzgósággal fogod szolgálni. Tudod, hogy Mione Györgyöt szereti és hogy Ramel barátom e szerelmet szívből viszonozza; de megszűnhetnék őt szeretni. E szerencsétlenségnek minden áron elejét kell venni. Tudd meg, Luczián, hogy ha György, kinek szerelme szegény Mione egész életét képezi, megszűnnék őt szeretni, ezt tul nem élné.

— Oh, Mollin ur, nem akarom, hogy Mione meghaljon!

— Ezért kell Bretagneba menned. Ha a küldetést, melylyel megbizlak, jól végzed, mesteredet, Ramel urat egy nagy veszélytől mented meg, melynek ki van téve, azon veszélytől, melyet már jeleztem neked s amelylyel közelebről meg foglak ismertetni. Ha Györgyöt megakadályozod egy balgaság elkövetésében, melynek Mionéra épp oly végzetes következményei lennének, mint órá nézve, mindkettőjük jövőjeért dolgozol. Hallgass tehát rám egész figyelemmel. Mindenekelőtt megmondom neked, hogy mitől félek György barátomat illetőleg, azután szabatos utasításokat adok neked. Mollin Elek egy félóránál tovább beszélt. Igen világosan, igen érthetőleg adta elő a fiatalembernek, ki mint egy oraculumot hallgatta, a fontos szerepet, amelyet a Lamballe-kastélyban játszania kellett. Ez utasításokhoz kell magadat — mondá végül — kedves Lucziánom, tartanod s mint előadtam neked, a körülményekhez képest kell cselekedned. Megértettél?

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK:

Budapest, szombat, 1913 augusztus 22.

Népopera
VIII., Tisza Kálmán-tér.

Este 8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Gyerünk csak

Látványos revü 7 képben. Irta: Dr. Béli Izor és Mérei Adolf. A zeneszámokat: Zerkovitz Béla és Barna Izsó szerzte.

Személyek:
Braun Lipót főkezes Horthy S. Nelli a leánya Faludi B. Szaniszló Ujvári Lajos Adám detektívok Félér Arthur Doh, újságíró Marosffy L. Pánev Danasoft, csónakosai Zsuzska a felesége Vörös Ily Jóska, a szobapincér Pázmán F. Egy hercegnő Pöldes Irén

Király Színház
VII., Király-utca 71.

Este 8 órákor.
Rendes helyárrakkal:

Buki

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Curt Kraatz és Jean Kreen. Fordította: Harsányi Zolt. Zenejét szerzte: Jean Gilbert.

Személyek:
Villányi, földesur Boross Laura, a felesége Gerő Ida (Ella) Lonzai Annie (Ella) Soós Margit (Lódi) unokahugai Lábas Juci (Sári) Pényes Anna Szabolcs, Ella ura Raskó Parázs Pista Latabár Black) Király Boris) a TIT. Krasznai Sármezey) tagjai Sóllyom (Strebinsky) Erdős Mikolós, Pista anyja Erdei Berta Maris, cseléd Saáry Rózi

Fővárosi Nyári Színház
Krisztina-körút

Délután 3 órákor
Rendes helyárrakkal:

A drótostót

Ságy operett, előjátékkal 2 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Fordították: Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenejét szerzte: Lehár F.

Este 1/2 órákor
Rendes helyárrakkal:

A cigánybáró

Operetta 3 felvonásban. Irta: Jókai Mór és Schütz Vilmos. Zenejét szerzte: Strauss J.

Budapesti Színház
Aréna- és István-ut sarok

Este 1/2 órákor
Rendes helyárrakkal:

Nulla úr

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Gavault Pál és Monéy Lon. Fordította: Góth Sándor.

Személyek:
Castel Pomery herceg Kornay R. Lucien Turányi L. Bourdine M. Fraknóy Jonquille, doktor Sarkady A. Georgette Feld Irén Bonlárd Tausy F. Farabonille Szathmáry I. Bonillon Kiss Miklós Bordin Székely K. Pomme, detektív Vasárnyeli P.

Magyar Színház
VII., Izabella-tér.

Este 8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Marion vétke

Színmű 4 felvonásban. Irta: Cecil Raleigh és Henry Hamilton. Fordította: Saigó Ernő dr.

Személyek:
L. Goldbury T. Porray B. Hogg Huszár K. Marion Cs. Aczél I. Ferrers Kertész M. Sir Dorian Táray Ferenc Gwendolen Nagy Teréz Morris Seb. stýn G. Hoppe, esperes Papp Mihály Danebury hercegnő T. Halmy M. Charthers kapitány Vándori Hayuran, örmester Körmeny Gretton, ezredes Pártos Béla Divatárusnő Dobos Margit Margatroydnő Rónay Alice Parker, szolgáló Császár

Royal-Orfeum
VII., Erzsébet-körút 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor a szenzációs évadnyitó műsor.

Honeymoon-Express
a legnagyobb amerikai színpadi szenzáció

amelyért két bécsi színház pörlekedik!

The Vinettos, Mc. Leans, The Sidonias és a többi Budapesten sohasem látott pompás új attrakció!

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken válthatók. Vasárnap, aug. 24-én délután 3/4 órákor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

Vigszínház
V., Lipót-körút.

Este 8 órákor.
Rendes helyárrakkal:

Támlásszék 10. sz.

Bohózat 3 felvonásban, előjátékkal. Neal Max és Gerbeck Haus vígjátéka nyomán átdolgozták: Haller Hermann és Wolf Willi, fordította: Komor Gyula. Zenejét szerzte: Gootze Walter.

Személyek:
Várossy Vitas Vendrey F. Harmán, a felesége Haraszthy H. Lotti, a leánya Molnár A. Edus Sarkadi A. Richard, aviatikus Stella Gyula Hedvig, a felesége Pallay Rózi Rudas, szállodás Kemenes L. Juci, szobaleány Kész Rózi Medve Bogzó Zs. Szabó, rendőr Győző Lajos Lankás, szính. titkár Bárdi Ödön Fogházor Balassa Jenő

Royal - Orfeum
VII., Erzsébet-körút 31.

Minden este 8 órákor legelső-rangu színházi és variété-előadás.

Honeymoon-Express a legnagyobb amerikai színpadi szenzáció, amelyet két bécsi színház pörlekedik. The Sidonias; The Australian Mc. Leans; Teh Vinettos; Marg. Ismay & Girls; Goode & Goode; Nagy Endre mozija; Váratlan látogatás, írta: S. Basset és M. Hennequin. Don Quijotte Fritz Grunbaum és Richard Heuberger operettje. Az esküvőnyeg, Georges Renaud bohósága. K. Solti Hermin új nő-tákkal. Virágh Jenő mint tanagrás ember és a többi attrakció.

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken válthatók. Vasárnap, augusztus 24-én délután 4 órákor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

Urania Színház
VII., Rákóczi-út 21.

Zárva

Urania Színház
VII., Rákóczi-út 21.

Zárva

ROYAL SÖRKABARE
VII., Erzsébet-körút 31. szám

Ma és minden este pont éjjelkor a fényes megnyitó műsor.

A műsor szerzője: **NAGY ENDRE!**

Fellépnek: Mezel Ilona, Viola Giza, Jelly Margit, Sajó, Bársony, Tihanyi, Dezsőly, Arnyai, Gyenis, Rónai, Abonyi Irén, Ferenczy Ilona, Fodor Vilma, Mape Higgins & Partner, The four Marguerites, Maud Robins, Mlle Juliette Carmencitta, Rollé stb. stb. — Belépődíj 1 korona. — Meleg konyha és frissen csapott sör. Virágárasítás nines. — Éjjelután 1 órától kezdve belépődíj nélkül: táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

Hans Hauser Great Roland
és 19 egyéb attrakció. — Kezdeté 8 órákor.

PAVILLON MASCOTTE

Kliemchen o Luise Prinz Péter, a beszélő kandur
stb. stb. — Kezdeté 1/2 órákor.

Jardin de Paris
ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 3

Augusztusi sláger-műsor!

RÓZSAHEGYI KÁLMÁN
a Nemzeti Színház tagja

Karl Adler, Sajó Géza, Lewis Douglass, Pallay Rózi, a Vigszínház tagja, Maud Hawley, Vidor Ferike, Boriss Blanka, The 3 Londons, Richard Hutter, konferenciér, „A pesti ur”, „Tantalus kinyját”.

Kezdeté 9 órákor

A Tabarinban: Just and Gabriella, Hocker and Davis, Elise Rozsnyai, Douglass, The 3 Londons, 3 Villi Tobers, Mary Farrel-Lee, Rilly Berté és 30 táncattrakció.

Kerény Arnold
SZÁLLÍTÓ
Budapest, VII., Dohány-utca 37
TELEFON 50-16

Elvállal mindennemű elvámolásokat, szállítástokat valamint post-gyűjtőszuvarozást

Minden könyvárusnál kapható!

SZEGEDI SZAKÁCS KÖNYV
Tizenegyedik javított kiadás
Ára kötvé
5 kor.

IGAZI MAGYAR KONYHA EZERNÉL TÖBB ÉTELKÉSZÍTÉSI UTASÍTÁSSAL.

Megjelent az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Steinhardt Mulató
RÁKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Teljesen átalakítva és pompás új szellőztetővel ellátva. Augusztus 16-ától esténként a fényes megnyitó műsor. Kezdeté pont 1/2 órákor.

9 órákor **Egyszer egy esztendőben**
11 órákor **Paradicsom ágyak**
Ujdonság! Ujdonság!

A bohózatokat írta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt. Közben Steinhardt és Hunyadi új szülő műsorral, elsőrendű külföldi számok.

Éjjelután Cabaret, tóné, cigányzene reggelig. Kifutó konyha és hialok. Dícsó árak.

Jegyek: 10-1-ig, 3-6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagy-társaságban, Andrássy-út 19 és a Hungaria-fürdő pénztárána kaphatók.

Az egész világot uráló eredeti

The Champion

kerékpárokat dupla horangesap-ágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jóállással, minden árfele-csésé nélkül, szigorúan az eredeti gyári árakon havi 10 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kopaszokat és eszeszeket or ási forgalmunk következtében még nagyobb eredeti gyári árban szállítunk vidékre is bárholva

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

LÁNG JAKAB és FIA
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: VI., Andrássy-út 55, Baross-tér 4, és Budán, II., Margit-körút 6. Diszárjegyzők 1300 léppel ingyen és bérmentve.

Mint hogy a **Helikal Premier** kerékpárokkal az utolsó két évben majd nap-nap után rendkívül sok kellomedejenségetünk voltak, kénytelenek voltunk a kerékpárok forgalmáhozatalat beszüntetni. Divatos Premier Special kerékpárok darabja 90 korona. Helikal Premier kerékpárok 120 korona.

GUMMI

halhólyag

valódi francia és angol gyártmány, tucatonta 2., 4, 6., 8., 10., 12., és 14. K. 3 tucatnál 20% engedmény.

Mintagyűjtemény
12 darab különféle 2num óvszor 4 K.

NAKIRA
törv. védett valódi indiai paragummi férfi-különlegesség tucatja 12.- kor, 3 tucatnál 20% engedmény.

Uteru-Spray női különlegesség 14.- korona. Pass. Oculus, orvosi rendelésre 8-10 koronánál Bidet vasóvítványon 10. koronánál Irrigator 3.- korona és feljebb.

Részletek, ábrák árjegyzéket ingyen, bérmentve és titoktartással küld a

Magyar Orvosi Műszertár,
Budapest, VII., ker., Rákóczi-út 32.
(A Rókus-kórházzal szemben)

Hutter és Schrantz R.T.
szitaáru- és nemez-posztógyárak magyarországi telepe
Budapest, X. Gyömrői-út 80/36.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonatait

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmány! (Nem tévesztendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek) — Tűskés huzalok, sima huzalok, kettőshengyű szetek stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártanak:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, előnyös árak mellett. Költségvetések és tervezetek díjtalanul

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos előrusítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST
IV. Kigýó-tér 1. (királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-Körut 42.

DEBRECZEN
Piac-utca 44.

ZAGREB
Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Mendelovits Adolf

asztalos-mester

TELEFON
JÓZSEF
949

Czímre
vigyázn!
tessék!!

Román-stilű ebédlő, legjobb kivitelű hálószoba és uriszoba olcsó árban eladó. — Ugyanott konyha és előszoba butor

Budapest VIII. Népszínház-u. 25.

E hirdetés rovatham minden szó egyszeri belkttatása közönséges petit betűkből négy fillérel, kompakt betűkből szedve hat fillérel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatham minden szó egyszeri belkttatása közönséges petit betűkből négy fillérel, kompakt betűkből szedve hat fillérel fizetendő

Nagy butoreladás

25 százalékkal olcsóbban, mint bárhol. Elsőrendű asztalosmesterektől sikerült előnyös alkalmi vételek által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legmodernebb háló-, ebédlő-, szalon- és uriszobákat, valamint számos egyes butordarabokat 25 százalékkal olcsóbban adhatunk el, mint bárhol. Varga Mihály és Társai, Magyar Butoripar Társaság, IV., Kristóf-tér 8.

Szabadságon

levő, kitűnő szakmeretű műasztalos-gyári művezető olcsón végezne privát munkát házaknál, esetleg vidéken is (több közérdekű szab. tulajdonosa). Németh, Damjanich-utca 46. földsz. 10. Telefon: 65-83.

Feltűnően

fehértő, ütőt, szeplőt mulasztó, ráncolt óvó rózsárcsenő 90 fillér és 150 gramm liliomtej és hozzá tartozó Eau Ideal 150 gr. 2 korona, mosdó 1 korona, postadíj 55 fillér; ezek együttes használatával felmulthatatlan hatásuk. Relháné, Nagykáta, Pestm.

Parlamentfi

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az országos Magyar Gyorsíró Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. Telefon 35-68.

Előnyös házvétel.

Pestszentlőrincen, Wlassits-utca 39. számú, télen-nyáron lakható, modern villa, szabad kézből eladó. 300 □ öles kertben. Emeletes. Földszint: 5 szoba, hálószerű előszoba, konyha, fürdőszoba, kamra; emeleten 3 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, kamra. Szép, világos alapincézés, villanyvilágítás, vízvezeték. Budapesttel közvetlen villamos. Bővebbet a helyszínen.

Ujpesten

Sarokház 10 üzlettel 450 négyszögöl telekkel, évi házbér 11.000 korona sűrűgösen eladó. Ugyanott kisebb és nagyobb családi és jól jövedelmező bérházak eladók. Bővebbet: Winkler, Ujpest, Árpád-ut 80a.

Pestszentlőrincen

bérbeadó Wlassics-utca 39 sz. emeleti téli nyári villalakás kertben, 3 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, mellékhelyiségek, villanyvilágítás, vízvezeték megfelelő bérlőnek igen olcsón.

Örökre

irtója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, viszketésgének 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Relhánénál Nagykáta, Pestmegye.

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanólyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalaposabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvtári rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 8.— Barta József konrervgyára Felka (Szepesmegye.)

Egy teljesen

új grenadin-ruha, alig használt, molett nő részére olcsón eladó. Megtekinthető, VII. Hernád-utca 33. I. em. 8; a délelőtti órákban.

„Stenografia”

A „Stenográfia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépirási, helyesírási és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.). Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.

Zálogvezédelőket

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán

Fényét

vesztett butorzatát tükörfényűre és simára csinálhatja mindenki Németh-féle „Meltónián” krémel. (Damjanich-u. 46. földsz. 10. Telefon: 65-83.) 1 doboz ára 2.50 korona.

— Soványság —

Az egyedüli eredménytől kísért házi-szer a dr. William Martly tanár amerikai erőtap-pora. Soványak tartós, szép telt estidomokat nyernek. — **Hölgyek remé-keblent. Hat hét alatt 20 kiló gyarpodásért jótállást.** Vészségénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kültetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Károly E. drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28-29.

„HOLLA”
bizonyított legjobb higiénikus GUMMI-különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. Ötlet gummi gyártóból Wien 11/451 3 Praterstrasse 57

Egyszerű és finom

BUTOR részletre

vagy meghatározott időre

Még nem létezett előnyös feltételekkel készpénz árak mellett

csak 6% kamaf

fizetendő. Értékesítést szolgál

Liszt István ur

Kristóf-tér 8. I. em.

Butorraktárban.

EVŐESZKÖZÖK

ezüsből és alpacca ezüsből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.